

Strasbūras, 2016 06 07
COM(2016) 378 final

2016/0176 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

**dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo siekiant dirbti aukšto lygio įgūdžių
reikalaujantį darbą sąlygų**

{SWD(2016) 193 final}
{SWD(2016) 194 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Šis pasiūlymas pateikiamas kaip ES pastanga vystyti visaapimančią migracijos valdymo politiką pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 79 straipsnį, visų pirma naują teisėtą migracijos politiką, ir, atsižvelgiant į strategijos „Europa 2020“ prioritetus¹, juo prisidedama prie ES augimo strategijos. 2009 m. ES mėlynosios kortelės direktyva² norėta palengvinti aukštos kvalifikacijos darbuotojų, kurie yra trečiųjų šalių piliečiai, ir jų šeimos narių priėmimą, suderinant atvykimo ir apsigyvenimo sąlygas visoje ES ir numatant tam tikras teises. Siekta, kad ES taptų konkurencingesnė, pritraukdama aukštos kvalifikacijos darbuotojus iš viso pasaulio, ir taip būtų sprendžiama darbo jėgos bei įgūdžių trūkumo problema ES darbo rinkoje ir stiprinamas ES konkurencingumas bei ekonomikos augimas. Tačiau 2009 m. direktyva šių tikslų nepavyko pasiekti.

Paaikškėjo, kad esama ES mėlynosios kortelės direktyva turi trūkumų, kaip antai ribojamosios priėmimo sąlygos ir labai mažai supaprastintas judumas ES viduje. Todėl, taip pat ir dėl daugelio skirtingų ES valstybėse narėse lygiagrečiai taikomų taisyklių, sąlygų ir procedūrų, susijusių su tos pačios kategorijos aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų priėmimu, sumažėjo ES mėlynosios kortelės patrauklumas ir naudojimas. Tai ir neefektyvu, nes dėl tokio susiskaidymo našta tenka darbdaviams ir pavieniams pareiškėjams, ir neveiksminga, kaip rodo labai nedidelis bendras leidimų, išduotų aukšto lygio įgūdžių turintiems darbuotojams, skaičius.

Dėl šios priežasties Komisijos pirmininkas J.-C. Junckeris pareiškė, kad ketina šalinti ES mėlynosios kortelės direktyvos trūkumus ir iš esmės išplėsti jos poveikį, pritraukiant į ES daugiau aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų³. Europos migracijos darbotvarkėje⁴ įgyvendinant naująją teisėtą migracijos politiką paskelbtas ES mėlynosios kortelės persvarstymas, kad ji taptų veiksmingesnė pritraukiant talentus į Europą. 2016 m. Komisijos darbo programoje paskelbta, kad „siekdami patenkinti būsimus Europos demografinius ir darbo rinkos poreikius pateiksime atnaujintą teisėtą migracijos modelį, įskaitant ES mėlynosios kortelės direktyvos tobulinimo priemones“. Šis pasiūlymas – tai šio persvarstymo proceso rezultatas.

2016 m. balandžio 6 d. komunikate⁵ pažymėtas poreikis sėkmingai valdant migraciją numatyti tvarius, skaidrius ir prieinamus teisėtus būdus atvykti į Europą. Komisija, siekdama sustiprinti ES mėlynosios kortelės direktyvą kaip bendrą visos ES sistemą, taikomą aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų priėmimui, pakartojo ketinanti siūlyti šios direktyvos pakeitimus. Tolesnėse diskusijose Europos Parlamentas ragino sukurti naujus teisėtus būdus atvykti į Europą ir paragino Komisiją šiuo atžvilgiu siekti plačių užmojų. 2016 m. kovo 23 d.

¹ Daugiau informacijos svetainėje „[Apie strategiją „Europa 2020“ glaustai](#)“.

² 2009 m. gegužės 25 d. Tarybos direktyva 2009/50/EB dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo sąlygų siekiant dirbti aukštos kvalifikacijos darbą (OL L 155, 2009 6 18, p. 17).

³ [J. C. Junckerio politikos prioritetai](#); [šios Komisijos prioritetai](#); [Komisijos nario D. Avramopoulos laiškas](#).

⁴ [2015 m. gegužės 13 d. Komisijos komunikatas „Europos migracijos darbotvarkė“](#), COM(2015) 240 final.

⁵ [Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai „Bendros Europos prieglobsčio sistemos reformavimas ir teisėtų kelių į Europą tiesimas“](#), COM(2016) 197 final.

pranešime⁶ Europos Parlamentas priminė, kad persvarstant ES mėlynosios kortelės direktyvą turi būti siekiama plačių užmojų ir persvarstymas turi būti tikslingas, visų pirma siekiant panaikinti esamus nesuderinamumus, susijusius, pavyzdžiui, su lygiagrečiomis nacionalinėmis sistemomis.

ES jau dabar trūksta struktūrinių įgūdžių, o kai kuriuose sektoriuose paklausa neatitinka pasiūlos, dėl to gali būti ribojamas augimas, produktyvumas ir inovacijos (pvz., sveikatos priežiūra, IRT ir inžinerija), todėl gali sulėtėti tęstinis Europos ekonominis atsigavimas ir ribojamas jos konkurencingumas. Šalinant šiuos trūkumus, ypač tuo metu, kai yra bendras didelis nedarbas, būtina aktyvinti ir mokyti esamą darbo jėgą, taip pat kelti jos kvalifikaciją. Tačiau mažai tikėtina, kad šių priemonių pakaks norint visiškai patenkinti poreikius, be to, bet kuriuo atveju turės praeiti laiko, kol jos turės realų poveikį darbo rinkai ir produktyvumui. Ateityje dėl struktūrinių ES ekonomikos pokyčių toliau didės įgūdžių, kurie nėra iš karto prieinami darbo rinkoje, paklausa, todėl įgūdžių trūks ir toliau.

Esama ES aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų imigracijos sistema nėra tinkamai parengta esamiems ir būsimiems uždaviniams spręsti. Apskritai aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų, kurie yra trečiųjų šalių piliečiai, į ES mėlynosios kortelės sistemoje ir nacionalinėse aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų sistemose dalyvaujančias valstybes nares⁷ 2012 m. atvyko 23 419, 2013 m. – 34 904, o 2014 m. – 38 774⁸. Palyginti su numatomu aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų poreikiu kai kuriuose sektoriuose, šių skaičių tikrai nepakanka, kad ES būtų sureguliuotas esamas ir numatomas aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų ir įgūdžių trūkumas. Be to, nors aukšto lygio išsilavinimą turinčių galimų migrantų ketinimų tyrimai rodo gana didelį ES patrauklumą, palyginti su kitomis išsivysčiusios ekonomikos valstybėmis, ES nepakankamai veiksmingai pritraukia daugiau aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų ir neišlaiko ES išsimokslinusių talentų. Pagal turimus duomenis, iš visų ne ES migrantų, atvykstančių į EBPO šalis, 48 proc. menko išsilavinimo migrantų ir 31 proc. aukšto lygio išsilavinimą turinčių migrantų pasirenka ES kaip paskirties vietą⁹.

Šiuo pasiūlymu, kuriuo pakeičiama ES mėlynosios kortelės direktyva (2009/50/EB), siekiama pagerinti ES gebėjimą pritraukti ir išlaikyti aukšto lygio įgūdžių turinčius trečiųjų šalių piliečius, taip pat didinti jų judumą ir galimybes keisti darbo vietą skirtingose valstybėse narėse. Siekiama pagerinti ES gebėjimą veiksmingai ir greitai reaguoti į esamą ir didėjančią aukšto lygio įgūdžių turinčių trečiųjų šalių piliečių paklausą ir kompensuoti įgūdžių trūkumą, kad ekonominė imigracija labiau padėtų didinti ES ekonomikos konkurencingumą ir sureguliuoti demografinio senėjimo pasekmes.

- **Derėjimas su dabar galiojančiomis šios politikos srities nuostatomis**

Europos migracijos darbotvarkėje patvirtintas poreikis pasitelkus ES mėlynąją kortelę sukurti patrauklią, visoje ES taikomą sistemą aukšto lygio įgūdžių turintiems trečiųjų šalių piliečiams.

⁶ [2016 m. kovo 23 d. pranešimas dėl padėties Viduržemio jūros regione ir poreikio nustatyti holistinį ES požiūrį į migraciją \(2015/2095\(INI\)\).](#)

⁷ Pagal atitinkamus prie Sutarčių pridėtus protokolus Jungtinė Karalystė, Airija ir Danija nedalyvauja ES mėlynosios kortelės direktyvos sistemoje.

⁸ Eurostato statistiniai duomenys: 2012 m. aukšto lygio įgūdžių turintiems darbuotojams buvo išduoti 19 755 nacionaliniai leidimai, 2013 m. – 21 940, o 2014 m. – 24 922, o ES mėlynųjų kortelių 2012 m. – 3 664, 2013 m. – 12 964 ir 2014 m. – 13 852.

⁹ J.-N. Senne ir A. David „General Context and Contribution of Labour Migration in Europe“, OECD 2016, forthcoming.

2016 m. balandžio 6 d. komunikate buvo papildomai nurodyta, kad tai bus pasiekta suformavus suderintą bendrą ES metodą, pagal kurį būtų taikomos lankstesnės priėmimo sąlygos, geresnės priėmimo procedūros ir numatyta daugiau teisių, įskaitant judumą ES viduje.

Šia iniciatyva papildomos kitos teisėtos migracijos srities priemonės. Visų pirma ja papildoma Direktyva dėl bendrovės viduje perkeltų asmenų¹⁰, kuria lengvinamas aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų (vadovų, specialistų), dirbančių ne ES įmonėse ir laikinai paskirtų į ES esančias patrunuojamąsias bendroves, atvykimas ir judumas ES viduje. Ja taip pat papildoma Direktyva (ES) 2016/801, kuria reglamentuojamas studentų ir tyrėjų, taip pat stažuotojų ir savanorių pagal Europos savanorystės sistemą priėmimas ir teisės. Pasiūlymu taip pat papildoma 2003 m. rugsėjo 22 d. Tarybos direktyva 2003/86/EB, kurioje nustatomos sąlygos, pagal kurias galima pasinaudoti teise į šeimos susijungimą, ir 2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyva 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso, ir kartu nukrypstama nuo šių direktyvų. Šis pasiūlymas apima daugiau nei minėtos direktyvos, nes juo numatytos palankesnės šeimos susijungimo sąlygos ir galimybės lengviau įgyti ilgalaikio gyventojų statusą. Be to, juo papildoma Direktyva 2011/95/ES (Priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų direktyva)¹¹, nes šio pasiūlymo taikymo sritis išplečiama, įtraukiant aukšto lygio įgūdžių turinčius asmenis, kuriems buvo suteikta tarptautinė apsauga. Jie galės įsidarbinti visose valstybėse narėse pagal savo įgūdžius ir išsilavinimą ir dirbti konkrečiuose regionuose, kur trūksta tam tikrų profesijų darbuotojų. Taip jie galės būti aktyvūs darbo rinkoje net ir tais atvejais, kai apsaugą jiems suteikusioje valstybėje narėje konkrečioje jų srityje nebūtų laisvų darbo vietų.

Šis pasiūlymas atitinka Trečiųjų šalių piliečių integracijos veiksmų planą¹², kuriame numatyta bendra politikos sistema, kuri galėtų padėti valstybėms narėms toliau plėtoti ir stiprinti savo nacionalinę integracijos politiką, taip pat aukšto lygio įgūdžių turinčių migrantų iš trečiųjų šalių integracijos politiką.

Trečiųjų šalių piliečiams skirtų leidimų gyventi šalyje forma yra nustatyta Reglamente (EB) Nr. 1030/2002 ir taikoma šiam pasiūlymui.

• **Derėjimas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Šiuo pasiūlymu siekiama aukšto lygio įgūdžių turintiems darbuotojams pasiūlyti patrauklią, visoje ES taikomą sistemą, atsižvelgiant į ES politiką, kuria siekiama gilinti ir tobulinti bendrąją rinką¹³. Aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų pritraukimo politika taip pat atitinka politikos kryptis, skirtas palengvinti ES piliečių judumą ES pagal Reglamentą Nr. 492/2011¹⁴, Reglamentą 2016/589 (EURES)¹⁵ ir šiuo metu rengiamą darbo jėgos judumo

¹⁰ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/66/ES dėl bendrovės viduje perkeliama trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo sąlygų (OL L 157, 2014 5 27, p. 1).

¹¹ 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/95/ES dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, vienodo statuso pabėgėliams arba papildomą apsaugą galintiems gauti asmenims ir suteikiamos apsaugos pobūdžio reikalavimų (nauja redakcija) (OL L 337, 2011 12 20, p. 9).

¹² [COM\(2016\) 377 final](#).

¹³ 2015 m. spalio 28 d. komunikatas „Bendrosios rinkos tobulinimas“ [COM\(2015\) 550 final](#).

¹⁴ 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 492/2011 dėl laisvo darbuotojų judėjimo Sąjungoje (OL L 141, 2011 5 27, p. 1).

¹⁵ 2016 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/589 dėl Europos užimtumo tarnybų tinklo (EURES) darbuotojų galimybių naudotis judumo skatinimo paslaugomis ir geresnės darbo rinkų integracijos ir kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 492/2011 ir (ES) Nr. 1296/2013 (OL L 107, 2016 4 22, p. 1).

teisės aktų, susijusių su socialinės apsaugos koordinavimu, rinkinį, kartu papildant šias politikos kryptis. Ja taip pat papildomos politikos kryptys, kuriomis gerinami ir tobulinami ES darbuotojų įgūdžiai ir kvalifikacijų pripažinimas siekiant geresnės integracijos į darbo rinką. Didesnis talentų rezervas, iš kurio galima rinktis darbuotojus, naudingas visai ES ekonomikai, o ES darbuotojų išstūmimo efektas, kalbant apie aukšto lygio įgūdžių turinčius darbuotojus, manoma, bus nedidelis. Būsimoje Europos įgūdžių darbotvarkėje¹⁶ aptariamas platus kvalifikacijų pripažinimo klausimas, tad ji yra svarbi ir aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų priėmimui pagal ES melyniosios kortelės sistemą, nes šie asmenys dažnai patiria kliūčių ir didelių išlaidų, siekdami, kad būtų pripažintos jų trečiosiose šalyse įgytos kvalifikacijos. Visomis šiomis iniciatyvomis, atsižvelgiant į darbotvarkės „Europa 2020“ prioritetus, prisidedama prie ES augimo strategijos.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Šis pasiūlymas susijęs su trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo sąlygomis bei būtinų leidimų, siejamų su aukšto lygio įgūdžių reikalaujančiu darbu, išdavimo procedūromis. Jame taip pat nustatytos sąlygos, pagal kurias trečiosios šalies pilietis gali apsigyventi antrojoje valstybėje narėje. Todėl tinkamas teisinis pagrindas yra Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 79 straipsnio 2 dalies a ir b punktai, siejant juos su šios Sutarties 79 straipsnio 1 dalimi.

Pagal prie Sutarčių pridėtą Protokolą Nr. 21, Jungtinė Karalystė ir Airija gali per tris mėnesius nuo pasiūlymo ar iniciatyvos pateikimo arba bet kada po jo priėmimo pranešti Tarybai, kad ketina dalyvauti priimant ir taikant tokią pasiūlytą priemonę. Nė viena iš šių valstybių narių nepasinaudojo savo teise dalyvauti ES melyniosios kortelės direktyvos sistemoje. Pagal prie Sutarčių pridėtą Protokolą Nr. 22, Danija nedalyvauja imantis šiuo straipsniu grindžiamų priemonių¹⁷.

Ekonominių migrantų priėmimas priklauso ES ir jos valstybių narių pasidalijamosios kompetencijos sričiai. Visų pirma bet kuri teisėtos migracijos srityje siūloma priemonė „neturi įtakos valstybių narių teisei nustatyti į jų teritoriją iš trečiųjų šalių ieškoti samdomo arba savarankiško darbo atvykstančių trečiųjų šalių piliečių priėmimo apimtį“ (SESV 79 straipsnio 5 dalis).

• Subsidiarumas

Uždavinys pagerinti gebėjimą pritraukti ir išlaikyti talentus ne iš ES tapo dar aktualesnis ir yra bendras visoms valstybėms narėms. Nors kiekviena valstybė narė galėtų ir toliau taikyti savo nacionalinę aukšto lygio įgūdžių turintiems darbuotojams skirtą sistemą, dėl to nepadidėtų visos ES patrauklumas. Visų pirma, jei palyginsime ES su kitomis svarbiomis paskirties šalimis, kuriose laikomasi vienodesnio požiūrio, valstybės narės, veikdamos pavieniui, ypač mažesnės iš jų, neturi tinkamų priemonių konkuruoti tarptautinėje rinkoje dėl aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų.

Šiuo metu esama fragmentiška padėtis, kai tos pačios kategorijos trečiųjų šalių piliečiams valstybėse narėse lygiagrečiai taikomos skirtingos nacionalinės taisyklės, nėra nei

¹⁶ COM(2016) 381 *final*.

¹⁷ Direktyva 2009/50/EB nėra privaloma Jungtinei Karalystei, Airijai ir Danijai.

veiksminga, nei rezultatyvi kuriai nors dalyvaujančiai šaliai. Pareiškėjai ir darbdaviai turi susigaudyti sudėtingoje reguliavimo sistemoje, dėl to atsiranda sąnaudos ir administracinė našta, ypač apsunkinanti padėtį MVĮ. Be to, būtų lengviau ir ekonomiškai efektyviau, jeigu valstybių narių valdžios institucijos, nagrinėdamos aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų paraiškas pasilikti šalyje ir dirbti, taikytų vieną, aiškų ir paprastą taisyklių rinkinį.

ES, veikdama kaip vienas subjektas, gali kurti masto ekonomiką, taigi geriau konkuruoti su kitomis svarbiomis paskirties vietomis dėl ribotos aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų pasiūlos. Šiuo pasiūlymu siekiama padidinti bendrą ES patrauklumą, numatant vieną, skaidrią, lanksčią ir paprastą sistemą aukšto lygio įgūdžių turintiems darbuotojams visoje ES. Aukšto lygio įgūdžių turintiems darbuotojams siunčiama aiški žinia, kad ES jų laukia, siūlydama aiškas ir greitas priėmimo procedūras, taip pat patrauklias apsigyvenimo sąlygas jiems ir jų šeimoms.

Be to, tik ES lygmens veiksmai leistų aukšto lygio įgūdžių turintiems darbuotojams pasiūlyti galimybę lengvai judėti, dirbti ir gyventi keliose ES valstybėse narėse. Judumas ES viduje padeda geriau reaguoti į aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų paklausą ir kompensuoti įgūdžių trūkumą. Tačiau tokios galimybės lengvai judėti iš vienos valstybės narės į kitą nėra taikant nacionalines sistemas, jeigu pritrūktų darbo jėgos ar atsirastų darbo galimybių.

Net taikant labiau suderintą visos ES sistemą ir panaikinus lygiagrečias nacionalines sistemas, valstybės narės išlaikys kompetenciją dėl tam tikrų aspektų, pavyzdžiui, Sutartimi grindžiamos prerogatyvos apibrėžti trečiųjų šalių piliečių, atvykstančių į jų teritoriją ieškoti darbo, priėmimo mastą. Valstybės narės taip pat turės galimybę taikyti darbo rinkos tyrimus, jeigu jų darbo rinkoje įvyktų didelių pokyčių, pavyzdžiui, konkrečiame sektoriuje ar tam tikrų profesijų srityse smarkiai išaugtų nedarbo lygis. Be to, valstybės narės pačios kontroliuos darbo užmokesčio ribą (nors ji bus labiau suderinta atsižvelgiant į mažesnes ir didesnes ribas), apskaičiuodamos ją pagal nacionalinį atlyginimų vidurkį, taip pat pačios spręs dėl tam tikrų trūkstamų profesijų darbuotojų, kuriems bus taikoma mažesnė riba.

Atsižvelgiant į visus šiuos argumentus, pasiūlymas atitinka subsidiarumo principą.

- **Proporcingumas**

Šis pasiūlymas susijęs su aukšto lygio įgūdžių turintiems darbuotojams taikomomis priėmimo sąlygomis, procedūromis ir teisėmis – bendros imigracijos politikos aspektais pagal SESV 79 straipsnį. Visoje ES šiai trečiųjų šalių piliečių grupei galiojančios taisyklės jau yra nustatytos ir taikomos lygiagrečiai nacionalinėms taisyklėms, vis dėlto, siekiant atsižvelgti į nustatytas problemas, jas reikia pakeisti ir visiškai pasiekti direktyvos tikslus, o Sąjungos veiksmų turinys ir forma turėtų apimti tik tai, kas yra būtina šiems tikslams pasiekti.

Pasiūlymu siūloma užtikrinti pusiausvyrą tarp, pirma, daugiau teisių, įskaitant judumą ES viduje, pasitelkiant didesnę derinimą ir, antra, įtraukesnės sistemos, toliau paprastinant priėmimo procedūras (įskaitant mažesnes darbo užmokesčio ribas, taip išplečiant tikslinę grupę), paliekant valstybėms narėms šiek tiek lankstumo, kad jos pritaikytų sistemą prie savo nacionalinės padėties.

Administracinė našta, kuri tektų valstybei narei, atsižvelgiant į teisės aktų pakeitimą ir papildomą bendradarbiavimą, būtų nedidelė, nes ES mėlynosios kortelės sistema jau veikia ir nauda atsvertų šią naštą.

- **Priemonės pasirinkimas**

Pasirinkta priemonė – nauja direktyva, kuria panaikinama ir pakeičiama esama ES mėlynosios kortelės direktyva. Taip valstybėms narėms įgyvendinimo ir taikymo srityje suteikiamas tam

tikras lankstumas. Direktyva yra privaloma numatyto rezultato pasiekimo požiūriu, tačiau valstybės narės gali lanksčiai pasirinkti formą ir būdą, kaip pasiekti šiuos tikslus savo nacionalinėse teisinėse sistemose, ir atsižvelgti į bendrąsias aplinkybes. Nebuvo nustatyta nė vienos priežasties, dėl kurios vietoj direktyvos reikėtų rinktis tiesiogiai taikomą reglamentą.

Neįpareigojančių priemonių poveikis būtų pernelyg ribotas, nes galimi pareiškėjai ir bendrovės ir toliau susidurtų su įvairiomis skirtingomis priėmimo taisyklėmis.

3. EX-POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

• Galiojančių teisės aktų ex-post vertinimas ir tinkamumo patikros

Pirmoji ES mėlynosios kortelės direktyvos įgyvendinimo ataskaita¹⁸ buvo pateikta 2014 m. gegužės mėn., joje buvo vertinama nacionalinės teisės aktų atitiktis direktyvos nuostatomis. Ataskaitoje padaryta išvada, kad valstybėse narėse išduotų ES mėlynųjų kortelių skaičius labai skiriasi dėl valstybių narių pasirinktos politikos, nes kai kurios valstybės narės labai skirtingai taiko ES mėlynąją kortelę ir skirtingai skatina ja naudotis, ir kartais geriau pasirenka lygiagrečiai taikomas nacionalines sistemas. Esamoje ES mėlynosios kortelės direktyvoje nustatomi tik minimalūs standartai ir valstybėms narėms paliekama didelė veiksmų laisvė, numatant daug diskrecinių nuostatų ir pateikiant daug nuorodų į nacionalinės teisės aktus. Ataskaitoje taip pat konstatuota, kad yra daug trūkumų perkeltiant direktyvą į nacionalinę teisę, konkrečiau – kad valstybės narės nevykdo joms pagal direktyvą tenkančių ataskaitų teikimo prievolių. Šie klausimai buvo aptarti su valstybėmis narėmis per nacionalinių ryšių centrų tinklą ir kontaktinės grupės susitikimuose.

2015–2016 m. Komisijai atlikus papildomą vertinimą, pirmoji ataskaita buvo atnaujinta ir išplėsta. Padaryta išvada, kad, turint tokią ES mėlynąją kortelę, kokia ji yra dabar, neišnaudojamos jos galimybės suteikti pridėtinę vertę konkuruojančioms ir papildomoms nacionalinėms aukšto lygio įgūdžių turintiems darbuotojams skirtoms sistemoms¹⁹.

• Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis

Nuo 2015 m. gegužės 27 d. iki rugsėjo 30 d. internetu buvo vykdomos konsultacijos dėl ES mėlynosios kortelės ir ES darbo migracijos politikos krypčių. Iš viso į klausimyną pateiktus klausimus buvo gauta 610 atsakymų ir 15 rašytinių nuomonių iš įvairių sričių subjektų, atstovaujančių visiems atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams²⁰. Nuomonę buvo prašomi pateikti ES piliečiai, organizacijos ir trečiųjų šalių piliečiai (gyvenantys ES ar už jos ribų), taip pat darbdaviai (tarptautinės įmonės ir MVI), jų asociacijos, privačiosios ir viešosios įdarbinimo organizacijos, profesinės sąjungos, ministerijos, regioninės ir vietos valdžios institucijos, žiniasklaidos darbuotojai, mokslo darbuotojai, tarptautinės organizacijos, kilmės šalių organizacijos ar valdžios institucijos, socialiniai partneriai ir kiti pilietinės visuomenės subjektai. Be to, su valstybėmis narėmis, verslo atstovais, praktikais, socialiniais partneriais ir tarptautinėmis organizacijomis (EBPO, UNCHR, TMO) buvo rengiami įvairūs dvišaliai ir grupių susitikimai. 2015 m. gruodžio 3 d., bendradarbiaujant su „Labour Market Observatory“ (LMO) ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuolatine imigracijos ir integracijos tyrimų grupe (IMI), buvo surengtas specialusis darbo grupės susitikimas su

¹⁸ 2014 m. gegužės 22 d. komunikatas dėl Direktyvos 2009/50/EB įgyvendinimo, [COM\(2014\) 287 final](#).

¹⁹ Žr. prie šio pasiūlymo pridėto poveikio vertinimo 5 priedą.

²⁰ Rezultatai ir atsakymai [skelbiami internete](#).

nacionaliniais socialiniais partneriais. Nepriklausomas rangovas surengė kelias papildomas konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais – pasirinktomis valdžios institucijomis, darbdavių organizacijomis, profesinėmis sąjungomis ir kilmės šalies organizacijomis.

Į rezultatus atsižvelgta per persvarstymą, kuris aprašytas poveikio vertinimo ataskaitoje.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Isteigta Komisijos ekonominės migracijos ekspertų grupė (EGEM)²¹, padėsianti plėtoti būsimą politiką ekonominės migracijos srityje. Per pirmąjį EGEM posėdį, kuris įvyko 2015 m. kovo 25 d., ekspertai aptarė, kaip „geriau valdyti darbo migraciją ES lygmeniu“, o pagrindinė diskusijų tema buvo ES mėlynosios kortelės persvarstymas. Antrajame EGEM posėdyje 2015 m. gruodžio 7 d. buvo daugiausia aptariamose „persvarstytos mėlynosios kortelės politikos galimybės“²².

Be to, 2015 m. lapkričio 13 d. kartu su valstybių narių ekspertais buvo surengtas EMT kvalifikuotų migrantų ekspertų grupės (Europos migracijos tinklo pogrupis) posėdis, kuriame vyko techninė diskusija klausimais, susijusiais su ES mėlynąja kortele, lygiagrečiomis nacionalinėmis aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų sistemomis ir jų tarpusavio sąveika.

- **Poveikio vertinimas**

Rengiant pasiūlymą buvo nagrinėta daug įvairių politikos galimybių, tarp jų – ES mėlynosios kortelės direktyvos panaikinimas, balais grindžiamos susidomėjimo pareiškimo sistemos nustatymas, taikymo srities išplėtimas apimant tarptautinius paslaugų teikėjus, tačiau jau per pirmąjį vertinimo etapą jos buvo atmestos.

Apsvarstytos galimybės

Tarp galimybių, kurias pasirinkta apsvarstyti išsamiau, yra šios:

0) Atskaitos scenarijus

Esama ES mėlynoji kortelė būtų taikoma toliau, nekeičiant teisės aktų. Būtų toliau tęsiama jau vykdoma esamų teisės aktų stebėjimo ir įgyvendinimo veikla, taip pat būtų siekiama gerinti užsienio kvalifikacijų pripažinimą tarp valstybių narų arba bendradarbiaujant su trečiosiomis šalimis, keičiantis patirtimi ir toliau teikiant rekomendacijas nacionalinėms valdžios institucijoms.

1) Taikymo srities išplėtimas, padarant šią sistemą prieinamą gerokai platesnei darbuotojų grupei, įskaitant (kai kuriuos) vidutinio lygio įgūdžių turinčius darbuotojus

Pasirinkus šią galimybę, ES mėlynoji kortelė taptų prieinama ir kai kuriems vidutinio lygio įgūdžių turintiems darbuotojams, nes darbo užmokestis ir kvalifikacijos būtų nustatyta kaip alternatyva, užuot taikius kumuliacines sąlygas. Teisės būtų išplėstos tik šiek tiek, palyginti su esamu teisių lygiu.

²¹ Komisijos ekspertų grupių registras [E03253](#).

²² Informacija apie narius, posėdžių ataskaitos ir dalyvių nuomonės pateikiamos adresu <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=3253>

2) Priėmimo sąlygų ir teisių pakeitimas, neišplečiant taikymo srities ir neįtraukiant kitų nei aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų darbuotojų

Ši galimybė apima tris papildomas galimybes, atsižvelgiant į tikslinę grupę (ji gali būti platesnė arba būtų labiau atsirenkama), tačiau esamos direktyvos taikymo sritis ir pagrindinė sistema nesikeistų, tačiau paprastinimai būtų taikomi bendrai visoms trims papildomoms galimybėms, kiek tai susiję su sąlygomis, procedūromis ir teisėmis.

- 2a) ES mėlynoji kortelė taptų prieinama platesnei aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų grupei

Pagal šią papildomą galimybę būtų išplėsta aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų, atitinkančių ES mėlynosios kortelės reikalavimus, grupė, palengvintas priėmimas ir numatyta daugiau su apsigyvenimu ir judumu susijusių teisių. Valstybės narės išlaikytų tam tikrą veiksmų laisvę nacionalinio sistemos pritaikymo srityje, tačiau būtų panaikintos lygiagrečios nacionalinės sistemos.

- 2b) ES mėlynoji kortelė taptų priemone pasirinktai aukščiausio lygio įgūdžių turinčių darbuotojų grupei pritraukti

Pagal šią galimybę ES mėlynoji kortelė taptų pakankamai atrankia priemone, skirta labai aukšto lygio įgūdžių turintiems darbuotojams. Reikalavimus atitinkantiems darbuotojams būtų taikomos greitos ir paprastos priėmimo procedūros ir būtų suteiktos plačios teisės. Lygiagrečios nacionalinės sistemos toliau būtų leidžiamos.

- 2c) Dviejų lygių mėlynosios kortelės, skirtos įvairių įgūdžių lygių aukšto lygio įgūdžių turintiems darbuotojams, sukūrimas

Ši papildoma galimybė – tai ankstesnių papildomų galimybių derinys, sukuriant dviejų lygių ES mėlynąją kortelę siekiant atsižvelgti į skirtingas aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų kategorijas: pirmasis lygis būtų skirtas plačiai aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų grupei, o labiau atrankus antrasis lygis suteiktų galimybę greičiau gauti ilgalaikį leidimą gyventi šalyje ir paprastesnę judumo ES viduje galimybę. Lygiagrečios nacionalinės sistemos būtų panaikintos.

3) Bendra standartinė visos ES mėlynoji kortelė

Pagal šią politikos galimybę būtų nustatytas standartinis visoje ES (valstybėse narėse) taikomų mėlynosios kortelės taisyklių rinkinys. Valstybės narės neturėtų galimybės pritaikyti kokių nors ES mėlynosios kortelės sąlygų ar kitų taisyklių prie nacionalinės darbo rinkos aplinkybių. Vienos valstybės narės išduota ES mėlynoji kortelė būtų pripažįstama visų valstybių narių ir pagal ją būtų suteikiamos neribotos judumo ES viduje galimybės. Lygiagrečios nacionalinės sistemos būtų panaikintos.

Horizontaliosios / lygiagrečios teisėkūros galimybės

Buvo svarstomos įvairios horizontaliosios teisėkūros galimybės, įskaitant su teisėkūra nesusijusią galimybę. Šios galimybės gali būti taikomos savarankiškai šalia atskaitos scenarijaus arba derinant su bet kuriuo teisės aktų rinkiniu:

a) Su teisėkūra nesusiję veiksmai siekiant didinti ES mėlynosios kortelės veiksmingumą

Šios politikos galimybės tikslas – tobulinti ES mėlynosios kortelės įgyvendinimą ir valstybių narių praktinį bendradarbiavimą, be to, ja būtų labiau skatinama naudotis šia sistema, dalijantis informacija, imantis skatinimo ir reklamos priemonių. Ji apimtų praktines priemones, kad ES mėlynosios kortelės sistema būtų lengviau naudotis, gerinant užsienio kvalifikacijų pripažinimą, ir būtų geriau derinama darbo jėgos pasiūla ir paklausa.

b) Teisėkūros veiksmai, kuriais į ES mėlynosios kortelės taikymo sritį įtraukiami inovatyvūs verslininkai

Pagal šią galimybę ES mėlynoji kortelė būtų taikoma ne tik aukšto lygio įgūdžių turintiems *samdomiesiems* darbuotojams, bet ir inovatyviems verslininkams (taigi *savarankiškai* dirbantiems) ir pagal direktyvą šiai grupei būtų nustatytos atskiros priėmimo sąlygos ir teisės (galbūt įskaitant judėjimo ES viduje teisę).

c) Teisėkūros veiksmai, kuriais į ES mėlynosios kortelės taikymo sritį įtraukiami aukšto lygio įgūdžių turintys tarptautinės apsaugos gavėjai ir prieglobsčio prašytojai

Pagal šią galimybę ES mėlynąją kortelę galėtų gauti kitų kategorijų migrantai – tie, kurie kreipėsi dėl tarptautinės apsaugos statuso suteikimo arba kuriems toks statusas buvo suteiktas. Galima būtų išskirti dvi pagrindines pakategorės ir papildomas galimybes: i) tik tarptautinės apsaugos gavėjų (pabėgėlių, asmenų, kuriems suteikta papildoma apsauga) įtraukimas; ii) prieglobsčio prašytojų įtraukimas.

Pasirinkta galimybė

Įvertinus pateiktų galimybių poveikį, veiksmingumą ir efektyvumą, taip pat pagrįstumą, pasirinkta 2a galimybė, derinant su horizontaliosiomis galimybėmis a (su teisėkūra nesusiję veiksmai) ir c bei papildoma galimybė i (įtraukti į taikymo sritį tik tarptautinės apsaugos gavėjus). Taigi pasirinkta galimybė apima šiuos pagrindinius aspektus: priėmimo sąlygų pakeitimas ir ES mėlynosios kortelės padarymas prieinama platesnei aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų grupei; teisių, susijusių su ES mėlynąja kortele, gerinimas, įskaitant judumo ES viduje teisę, ir sistemos taikymas tik aukšto lygio įgūdžių turintiems darbuotojams. Be to, nacionalinės sistemos, skirtos trečiųjų šalių piliečiams ir patenkančios į šios direktyvos taikymo sritį, nebūtų leidžiamos. Teisėkūros priemonės būtų papildytos su teisėkūra nesusijusiais veiksmais, galbūt padarant ES mėlynąją kortelę prieinamą aukšto lygio įgūdžių turintiems tarptautinės apsaugos gavėjams.

Pasirinkta galimybė užtikrinama pusiausvyra tarp, viena vertus, aukšto įtraukties lygio, didelio lankstumo, suteikiamo valstybėms narėms, kad jos galėtų pritaikyti sistemą prie savo nacionalinės padėties, ir turėtų galimybių šia sistema pakeisti savo nacionalines lygiagrečias sistemas ir, kita vertus, tolesnio procedūrų lengvinimo, teisių išplėtimo, tolesnio judumo ES viduje lengvinimo ir didelio suderinimo lygio. Taigi šia pasirinkta galimybė subalansuotai suderinamas (didelis) veiksmingumas ir efektyvumas, teigiamas ekonominis ir socialinis poveikis. Šis teigiamas poveikis bus maksimaliai padidintas, jeigu kartu bus imtasi su teisėkūra nesusijusių priemonių, pavyzdžiui, aktyvus sistemos skatinimas ir geresnis darbdavių ir galimų migrantų poreikių derinimas.

Skaičiuojama, kad pagal šią galimybę aukšto lygio įgūdžių turintiems darbuotojams papildomai būtų išduota maždaug nuo 32 484 iki 137 690 leidimų (bendras metinis skaičius dalyvaujančiose valstybėse narėse, pokytis priklauso nuo atskirų valstybių narių nustatytos darbo užmokesčio ribos). Skaičiuojama, kad dėl atvyksiančių į ES ir čia dirbsiančių papildomų aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų teigiamas metinis ekonominis poveikis

bus 1,4–6,2 mlrd. EUR. Apskritai dėl to, kad bus priimama daugiau aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų ir atsiras daugiau galimybių išlaikyti jaunos, ES išmokytus talentus, atsiras didesnis aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų rezervas, iš kurio, trūkstant darbuotojų, galės samdyti darbdaviai, o tai teigiamai paveiktų augimą ir ES konkurencingumą. Kartu padidėjus profesinio judumo galimybėms, keičiant darbą ir naudojantis judumo ES viduje galimybėmis, MVI sumažėtų įdarbinimo išlaidos, pats įdarbinimas taptų paprastesnis, be to, MVI būtų lengviau susirasti trūkstamų darbuotojų ir padidinti augimo perspektyvas. Būtų teigiamai paveiktas bendrovių gebėjimas vykdyti mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros veiklą, be to, tai būtų naudinga bendram ES gebėjimui diegti inovacijas, atlikti mokslinius tyrimus ir ugdyti verslumą. Dėl didelio šios galimybės veiksmingumo ir efektyvumo sumažėtų ir administracinė našta, susijusi su jos taikymu.

Socialinis poveikis taip pat būtų teigiamas, nes ES piliečiams būtų naudingas teigiamas poveikis visam ekonomikos augimui, užpildant darbo jėgos ir įgūdžių spragas, ir taip netiesiogiai gali būti prisidėta prie žinių ekonomikos stiprinimo ir darbo vietų kūrimo ES. Kadangi ši sistema skirta tik aukšto lygio įgūdžių turintiems darbuotojams, jos taikymas grindžiamas paklausa ir ji yra ganėtinai atranki, be to, kadangi numatytos tinkamos apsaugos priemonės, manoma, kad galimas ES darbuotojų išstūmimo efektas bus minimalus. Mėlynosios kortelės turėtojai pajustų teigiamą poveikį, nes turėtų daugiau teisių į šeimos susijungimą, galimybių įgyti ilgalaikį statusą ir judėti ES viduje. Teigiamo socialinio poveikio galima tikėtis dėl tarptautinės apsaugos gavėjų įtraukimo į aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų kategoriją, nes jie, gavę ES mėlynąją kortelę, taptų matomesni darbdaviams savo priimančiojoje valstybėje narėje ir galėtų patekti ir į kitų valstybių narių nei apsaugą jiems suteikusi valstybė narė darbo rinkas. Tai padėtų jiems dalyvauti darbo rinkoje, palankiai paveiktų integraciją ir gebėjimą pasirūpinti savo pragyvenimu.

Reglamentavimo patikros valdybos nuomonė

2016 m. vasario 5 d. poveikio vertinimas buvo pateiktas Reglamentavimo patikros valdybai (RSB), o 2016 m. kovo 2 d. buvo surengtas posėdis. Valdyba pirmąją (neigiamą) nuomonę pateikė 2016 m. kovo 4 d. Poveikio vertinimas buvo pakartotinai pateiktas 2016 m. kovo 14 d., o antroji (teigiama) nuomonė – kovo 18 d. Reglamentavimo patikros valdybos nuomone, reikėtų tobulinti toliau nurodytus pagrindinius aspektus, ir į juos atsižvelgta tokia tvarka:

a) Patikslinti sprendžiamas problemas ir jų ES aspektą

Poveikio vertinimo ataskaitą sustiprino esamo ir būsimo darbuotojų trūkumo analizė visoje ES ir kaip, pasitelkus ES mėlynąją kortelę, būtų galima veiksmingai spręsti šią problemą, visų pirma suteikiant daugiau galimybių aukšto lygio įgūdžių turintiems darbuotojams, kurie yra trečiųjų šalių piliečiai, judėti ES viduje. Taip pat buvo patikslinta sąveika tarp ES piliečių judumo ES viduje ir aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų judumo, ir tai, kiek šie abu reiškiniai padeda spręsti įgūdžių ir darbuotojų trūkumo klausimus. Siekiant geriau įrodyti poreikį imtis ES veiksmų pritraukiant aukšto lygio įgūdžių turinčius darbuotojus, kurie yra trečiųjų šalių piliečiai, buvo pateikti skaičiai ir papildomos analizės ir parodyta papildoma nauda ES, palyginti su nacionalinėmis sistemomis. Buvo papildomai paaiškintas ES mėlynosios kortelės persvarstymo ryšys su kitomis migrantų kategorijomis, pavyzdžiui, tarptautinės apsaugos gavėjais ar prieglobsčio prašytojais, paslaugų teikėjais ir verslininkais, taip pat poreikis galbūt įtraukti juos į šios sistemos taikymo sritį.

b) Patikslinti tikslus ir politikos galimybes

Bendrieji ir specialieji tikslai persvarstyti siekiant, kad jie labiau atitiktų apibrėžiamą problemą ir siūlomas jos sprendimo galimybes. Paašškinta esminė politikos galimybių rinkinių logika ir šios galimybės pristatytos paprasčiau. Išsamiau pagrįsta, kodėl kai kurios galimybės iš karto atmestos, taip pat pagerinta politikos galimybių patikra ir atranka.

c) Sutelkti poveikio analizę į svarbiausius darbo rinkos aspektus

Poveikio analizę pateikta paprasčiau ir skaitytojui patogesniu būdu, aiškiai sutelkiant daugiau dėmesio į darbo rinkos aspektus ir ekonominį poveikį. Jei įmanoma, buvo nurodytas poveikis konkrečiai valstybei narei. Buvo labiau pabrėžti įvairių politikos galimybių ir atskaitos scenarijaus skirtumai. Nors kiekybinių duomenų vis dar nedaug, buvo išanalizuotos įvairių suinteresuotųjų subjektų administracinės sąnaudos ir nauda. Laipsniškai atmetus galimybes, vadovaujantis aiškiais ir objektyviais kriterijais, pasirinkta galimybė, kurią sudaro viena politikos galimybė ir horizontalieji elementai.

• Pagrindinės teisės

Ši iniciatyva visiškai atitinka Pagrindinių teisių chartiją ir ja sustiprinamos kai kurios joje įtvirtintos teisės. Visų pirma ja padedama įgyvendinti teisę į privataus ir šeimos gyvenimo gerbimą (7 straipsnis), numatant paprastesnes nuostatas dėl aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų šeimos susijungimo, ir teisę dirbti bei verstis laisvai pasirinkta ar priimta profesija (15 straipsnio 1 dalis). Ji taip pat visiškai atitinka teises, susijusias su darbo sąlygomis (15 straipsnio 3 dalis) ir darbuotojų teisėmis (27–36 straipsniai), nes išlaikomos teisės į vienodą požiūrį į aukšto lygio įgūdžių turinčius darbuotojus, kiek tai susiję su darbo sąlygomis, galimybe naudotis socialine apsauga, švietimu ir profesiniu mokymu bei galimybe gauti prekes ir paslaugas. Suderinamumas su 47 straipsniu (teisė į veiksmingą teisių gynimą ir teisingą bylos nagrinėjimą) visiškai užtikrinama, nes išlaikomos esamos ES mėlynosios kortelės direktyvos nuostatos, susijusios su teise paduoti skundą, jeigu paraiška atmetama, ir teise būti informuotam apie atmetimo priežastis.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Poveikio Europos Sąjungos biudžetui nėra.

5. KITI ELEMENTAI

• Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka

Komisija tikrins teisingą ir veiksmingą perkėlimą į nacionalinę visų dalyvaujančiųjų valstybių narių teisę. Įgyvendinimo etapu Komisija rengs reguliarius kontaktinio komiteto susitikimus su visomis valstybėmis narėmis. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateiks ataskaitą, kurioje bus įvertintas ES mėlynosios kortelės įgyvendinimas, veikimas ir poveikis praėjus trejiems metams nuo galutinio perkėlimo į nacionalinę teisę termino, o vėliau – kas trejus metus.

ES mėlynosios kortelės direktyvos taikymas bus stebimas atsižvelgiant į svarbiausius politikos tikslus pasitelkus įvairius aktualius ir išmatuojamus rodiklius, grindžiamus nesunkiai prieinamais, pripažintais ir patikimais duomenų šaltiniais. Pagal persvarstytą direktyvą privaloma pateikti daugiau įvairios informacijos, kad ji būtų pateikiama laiku ir patikima. Taip padidės jos reikšmė stebint ir vertinant aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų migracijos politiką. Be to, pagerės keitimasis informacija apie ES mėlynąją kortelę per nacionalinius ryšių centrus.

- **Aiškinamieji dokumentai**

Siūlomos direktyvos taikymo sritis asmenų atžvilgiu yra plati, kiek tai susiję su aukšto lygio įgūdžių turinčiais trečiųjų šalių piliečiais, kuriems ji taikoma. Palyginti su esama Direktyva 2009/50/EB, pasiūlyme taip pat numatyta daug teisinių prievolių. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir į tai, kad į pasiūlymą įtrauktos nuostatos dėl tam tikrų grupių, kurioms kol kas esami teisės aktai nėra privalomi, reikės aiškinamųjų dokumentų, įskaitant nacionalinių nuostatų ir direktyvos atitikties lentelę, pateikiamą kartu su pranešimu apie perkėlimo į nacionalinę teisę priemones, kad būtų galima aiškiai nustatyti perkėlimo į nacionalinę teisę priemones, kurias valstybės narės įtraukė į esamus teisės aktus.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

I skyrius. BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Dalykas

Pasiūlymo tikslas – apibrėžti trečiųjų šalių piliečių, pateikiančių paraišką apsigyventi ES siekiant dirbti aukšto lygio įgūdžių reikalaujantį darbą, taip pat jų šeimos narių atvykimo ir apsigyvenimo sąlygas, kai šie piliečiai pateikia paraišką būdami ne ES arba teisėtai gyvendami ES ir turėdami kitokį statusą, ir apibrėžti jų teises. Pasiūlymu taip pat nustatoma, kokiomis sąlygomis trečiųjų šalių piliečiai, teisėtai gyvenantys valstybėje narėje pagal šio pasiūlymo sąlygas, gali persikelti ir apsigyventi kitose valstybėse narėse su savo šeimos nariais. Ši nuostata išlieka iš esmės tokia pat kaip Direktyvos 2009/50/EB nuostata, tačiau ji pritaikyta siekiant atsižvelgti į tai, kad mėlynoji kortelė taps vienintelė priemonė aukšto lygio įgūdžių turintiems trečiųjų šalių piliečiams priimti.

2 straipsnis. Terminų apibrėžtys

Šiame straipsnyje pateikiamos pasiūlyme vartojamų terminų apibrėžtys, kurios iš esmės yra bendros kitoms esamoms teisėtoms migracijos direktyvoms. Apibrėžiamas terminas „aukšto lygio įgūdžių reikalaujantis darbas“, kuriuo pakeičiamas esamos direktyvos terminas „aukštos kvalifikacijos darbas“. Jis apibrėžiamas kaip asmens, turinčio būtiną kompetenciją, kurią įrodo „aukšta profesinė kvalifikacija“, apmokamas darbas, reglamentuojamas pagal nacionalinę teisę ir praktiką. Aukštą profesinę kvalifikaciją gali patvirtinti „aukštojo mokslo kvalifikacija“ (t. y. sėkmingas aukštojo išsilavinimo įgijimas ar lygiavertės tretinio išsilavinimo programos, kuri atitinka bent 6 lygį pagal 2011 m. ISCED²³ arba Europos kvalifikacijų sandaros 6 lygį, baigimas) arba „aukšto lygio profesiniai įgūdžiai“ (t. y. įgūdžiai, kuriuos patvirtina bent trejų metų profesinė patirtis, kurią galima prilyginti aukštojo mokslo kvalifikacijai ir kuri yra svarbi atliekamam darbui ar profesijai). Reikalingų įgūdžių lygis išlieka nepakitęs, tačiau valstybėms narėms tampa privaloma pripažinti profesinę patirtį kaip mokslo kvalifikacijos alternatyvą. Be to, siekiant suteikti daugiau aiškumo, pateikiama nauja konkreti nuoroda į ISCED ir EKS lygius.

Palyginti su Direktyva 2009/50/EB, naujovė yra ta, kad pateikiama termino „verslo veikla“ apibrėžtis, siekiant apibrėžti, kokią profesinę veiklą ES mėlynosios kortelės turėtojas gali vykdyti pagal konkrečias trumpalaikio persikėlimo į kitas valstybes nares taisykles (žr. 19 straipsnį).

3 straipsnis. Taikymo sritis

²³

UNESCO tarptautinis standartizuotas švietimo klasifikatorias.

Panašiai į Direktyvą 2009/50/EB, pasiūlymas netaikomas ES piliečiams, trečiųjų šalių piliečiams, kurie yra ilgalaikiai ES gyventojai ir nori persikelti į kitą valstybę narę, sezoniniams darbuotojams ir komandiruotiesiems darbuotojams. Kadangi Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/801²⁴ ir šio teisės akto taikymo sritys gali sutapti, šiuo straipsniu aiškiai nustatoma, kad direktyva netaikoma trečiųjų šalių piliečiams, kurie teikia paraiškas apsigyventi valstybėje narėje kaip tyrėjai pagal Direktyvą (ES) 2016/801, kad vykdytų mokslinių tyrimų projektą. Tačiau priimti pagal Direktyvą (ES) 2016/801, teisėtai gyvenantys tyrėjai gali kreiptis dėl ES mėlynosios kortelės pagal šią direktyvą kitais tikslais nei nurodytieji Direktyvoje (ES) 2016/801.

Skirtingai nuo Direktyvos 2009/50/EB, visiems trečiųjų šalių piliečiams, ES piliečių šeimos nariams, suteikiama galimybė gauti ES mėlynąją kortelę, kad jie galėtų dirbti aukšto lygio įgūdžių reikalaujantį darbą ir vykti į komandiruotes įvairiose valstybėse narėse, nepaisant to, ar juos lydi ES pilietis, ar ne. Šių aukšto lygio įgūdžių turinčių trečiųjų šalių piliečių, ES piliečių šeimos narių, trumpalaikiai ir ilgalaikiai profesiniai judumo ES viduje poreikiai yra tokie patys kaip ir kitų aukšto lygio įgūdžių turinčių trečiųjų šalių piliečių, ir jiems neturėtų būti atsisakoma suteikti galimybę prašyti išduoti ES mėlynąją kortelę, kurią jie būtų turėję savo kilmės šalyje vien todėl, kad teisėtai gyvena ES kaip ES piliečio šeimos nariai.

Siūloma direktyva ir toliau netaikoma asmenims, siekiantiems tarptautinės apsaugos ir laukiantiems sprendimo dėl savo statuso, arba asmenims, kuriems suteikiama laikinoji apsauga arba kurie gyvena valstybėje narėje tik laikinai. Tačiau yra viena naujovė – direktyva taikoma tarptautinės apsaugos gavėjams pagal Direktyvą 2011/95/ES (Priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų direktyva). Jie galės kreiptis dėl ES mėlynosios kortelės išdavimo kaip ir bet kuris kitas trečiosios šalies pilietis, ir išlaikys visas teises, kurias turi kaip apsaugos gavėjai (taip pat žr. pastabas dėl 15 ir 16 straipsnių). Be to, galimybė gauti ES mėlynąją kortelę bus suteikta trečiųjų šalių piliečiams, kuriuos numatoma perkelti į valstybes nares pagal būsimąsias ES programas ir kuriems bus suteikiamos panašios teisės kaip ir numatytosios Priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų direktyvoje. Taigi aukšto lygio įgūdžių turintys tarptautinės apsaugos gavėjai taps prieinamesni darbdaviams ir galės įsidarbinti tikslingiau, pagal savo įgūdžius ir išsilavinimą, užpildydami konkrečios profesijos arba konkretaus sektoriaus darbuotojų trūkumą bet kurioje valstybėje narėje. Taip jie galės aktyviai dalyvauti darbo rinkoje, taip bus skatinama jų integracija, ir jiems bus lengviau užsitikrinti pragyvenimą. Be to, nebus švaistomi jų gebėjimai, jeigu konkrečioje jų srityje valstybėje narėje, kuri jiems suteikė apsaugą, tuo metu nebus laisvų darbo vietų, o darbo rinkos ištekliai bus paskirstomi veiksmingiau. Persvarstant Priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų direktyvą, siekiant užtikrinti nuoseklumą, bus pateiktos būtinos nuorodos ir pakeitimai.

Taip pat įtraukta nuostata, kuria siekiama apsaugoti Sąjungos ir (arba) valstybių narių sudarytus tarptautinius susitarimus, siekiant užtikrinti etišką įdarbinimą, t. y. apsaugoti tuos sektorius, kuriuose trūksta darbuotojų besivystančiose šalyse.

Skirtingai nei pagal Direktyvą 2009/50/EB, pagal naująjį pasiūlymą valstybėms narėms neleidiama išlaikyti lygiagrečių nacionalinių sistemų, skirtų tai pačiai aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų grupei. Norint, kad ES mėlynoji kortelė virstų tikra visoje ES taikoma sistema, valstybės narės privalo išduoti ES mėlynąją kortelę vietoj nacionalinio leidimo asmenims, patenkantiems į jos taikymo sritį, dirbti aukšto lygio įgūdžių reikalaujantį darbą.

²⁴ 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/801 dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir gyvenimo mokslinių tyrimų, studijų, stažavimosi, savanoriškos tarnybos, mokinių mainų programų arba edukacinių projektų ir dalyvavimo *Au pair* programoje tikslais sąlygų (OL L 132, 2016 5 21, p. 21).

Valstybės narės, atsižvelgdamos į ES teisėtos migracijos srities teisės aktuose nustatytus apribojimus, gali išduoti nacionalinius leidimus trečiųjų šalių piliečiams darbuotojams, nepatenkantiems į direktyvos taikymo sritį.

4 straipsnis. Palankesnės nuostatos

Pasiūlymu suderinamos trečiųjų šalių piliečių, kuriems jis taikomas, ir jų šeimos narių atvykimo sąlygos ir procedūros, taip pat jų paskesnio persikėlimo į kitas valstybes nares sąlygos ir procedūros.

Vis dėlto valstybėms narėms toliau leidžiama taikyti palankesnes sąlygas, susijusias su teisėmis, visų pirma vienodu požiūriu (15 straipsnis) ir šeimos narių teisėmis (16 straipsnis). Valstybės narės taip pat gali palankiau vertinti laikino nedarbo atvejus (14 straipsnis) ir leidžiamą nebuvimą teritorijoje įgijus ilgalaikio gyventojų statusą (17 straipsnio 5 dalis). Be to, valstybės narės gali nustatyti palankesnes nuostatas, susijusias su procedūrinėmis apsaugos priemonėmis (10 straipsnis).

II skyrius. PRIĖMIMO SĄLYGOS

5 straipsnis. Priėmimo kriterijai

5 straipsnyje nustatytos sąlygos, kurias turi tenkinti pareiškėjas, kad būtų priimtas kaip ES mėlynosios kortelės turėtojas. Be bendrųjų sąlygų, panašių į tas, kurios nustatytos Direktyvoje 2009/50/EB ir kitame esamame teisėtos migracijos *acquis* (t. y. galiojantis kelionės dokumentas, sveikatos draudimas ir grėsmės viešajai tvarkai nebuvimas, visuomenės saugumas ar sveikata), specialiosios sąlygos apima:

1 dalies a punktas: bent šešių mėnesių trukmės darbo sutartį ar įpareigojantį darbo pasiūlymą atitinkamoje valstybėje narėje, nes priėmimas priklauso nuo paklausos. Palyginti su esama direktyva, reikalaujama sutarties trukmė sutrumpinta nuo 12 iki 6 mėnesių. Šia sąlyga siekiama užtikrinti tam tikrą gyvenimo ir darbo tęstinumą, kartu siūlant tam tikrą lankstumą atsižvelgiant į darbo rinkos poreikius ir valstybės narės praktiką. Tačiau šiuo metu daug nacionalinių leidimų gyventi šalyje aukšto lygio įgūdžių turintiems darbuotojams išduodama ne ilgesniam kaip 12 mėnesių laikotarpiui ir darbdaviai pirmiausia yra linkę siūlyti trumpesnės trukmės laikinąją sutartį, siekdami įsitikinti, kad darbuotojas tinka nurodytoms pareigoms, ir po to ši laikinoji sutartis gali būti pratęsiama, jeigu bandomasis laikotarpis sėkmingai įveikiamas.

1 dalies b punktas: kalbant apie reguliuojamąsias profesijas, panašiai kaip ir Direktyvoje 2009/50/EB, pareiškėjas turi atitikti nacionalinėje teisėje nustatytus reikalavimus, susijusius su Sąjungos piliečių vertimusi atitinkama reguliuojamąja profesija.

1 dalies c punktas ir 6 dalis: kalbant apie nereglamentuojamas profesijas, pareiškėjas turi įrodyti, kad turi būtiną aukštą profesinę kvalifikaciją, t. y. aukštojo mokslo kvalifikaciją ar aukšto lygio profesinius įgūdžius: valstybės narės turi palengvinti dokumentų, patvirtinančių atitinkamą aukštesnę profesinę kvalifikaciją, patvirtinimą ir pripažinimą. Pakeitimai, palyginti su Direktyva 2009/50/EB, apibūdinti 2 straipsnyje.

2 dalis: darbo sutartyje nurodytas darbo užmokestis turi būti bent jau lygus tam tikrai valstybių narių nustatytai ribai, kuri gali 1,0 karto, tačiau ne daugiau kaip 1,4 karto viršyti atitinkamos valstybės narės vidutinį metinį bruto darbo užmokestį. Ši riba yra mažesnė nei nustatyta Direktyvoje 2009/50/EB (bent 1,5 karto viršija atitinkamos valstybės narės vidutinį

metinį bruto darbo užmokestį, o maksimalus dydis nenustatytas) ir taip gerokai padidinamas ES mėlynosios kortelės įtraukumas, t. y. įtraukiama daug daugiau galimų aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų²⁵. Dėl fiksuotų ribų didėja derinamasis poveikis ir kartu valstybės narės išlaiko tam tikrą lankstumą, nes gali tą ribą nustatyti atsižvelgdamos į konkrečią padėtį jų darbo rinkoje, jų vidutinį pajamų lygį ir pajamų pasiskirstymo skirtumus. Privalomai reikalaujama naudotis Eurostato duomenimis (nacionalinės sąskaitos) kaip orientaciniais duomenimis, apskaičiuojant darbo užmokesčio ribą, kad būtų daugiau skaidrumo ir suderinimo.

4 ir 5 dalys: šiose nuostatose nustatoma privalomoji mažesnė darbo užmokesčio riba (80 proc. bendrosios ribos) trūkstatų profesijų, kurias nustato valstybės narės, darbuotojams, priskiriamiems ISCO 1 ir 2 grupėms²⁶, taip pat jauniems absolventams. Direktyvoje 2009/50/EB nustatyta tik viena neprivaloma darbo užmokesčio riba trūkstatų profesijų darbuotojams – bent 1,2 vidutinio darbo užmokesčio. Nukrypti leidžiančia nuostata, taikoma naujiems absolventams (anksčiau Direktyvoje 2009/50/EB jos nebuvo), ES mėlynąją kortelę padedama lengviau gauti jauniems profesionalams, kurie gali neturėti pakankamai profesinės patirties, kad galėtų reikalauti didelio atlyginimo²⁷. Toks supaprastinimas atitinka naujausius studentams taikomų ES teisės aktų pakeitimus (Direktyva (ES) 2016/801), kai absolventams leidžiama bent devynis mėnesius ieškoti darbo priimančiojoje valstybėje narėje.

6 ir 7 straipsniai. Atmetimo pagrindai, ES mėlynosios kortelės panaikinimas arba jos galiojimo nepratęsimas

Šiose nuostatose įtvirtinti privalomieji ir neprivalomieji paraiškų atmetimo ir ES mėlynosios kortelės panaikinimo arba jos galiojimo nepratęsimo pagrindai. Jie labai panašūs į Direktyvoje 2014/66/ES nustatytus pagrindus bendrovės viduje perkeliams asmenims, o palyginti su Direktyva 2009/50/EB, kai kurios nuostatos yra naujos.

Kalbant apie galimybę atlikti darbo rinkos tyrimą, nors pagal Direktyvą 2009/50/EB ši valstybių narių teisė yra neribota, pagal pasiūlymą ji suteikiama tik tais atvejais, kai valstybės narės darbo rinkoje įvyksta didelių sutrikimų, pavyzdžiui, konkrečiame jų teritorijos regione, konkrečiame sektoriuje ar konkrečių profesijų srityje yra didelis nedarbas. Jeigu valstybė narė ketina atlikti darbo rinkos tyrimus, ji turi išsiųsti Komisijai pagrįstą pranešimą ir pateikti šią informaciją pareiškėjams ir darbdaviams. Valstybės narės, vertindamos aplinkybes, susijusias su jų darbo rinka, gali įtraukti socialinius partnerius.

III skyrius. ES MĖLYNOJI KORTELĖ IR PROCEDŪRA

8, 9, 10 ir 11 straipsniai. ES mėlynoji kortelė, priėmimo paraiškos, procedūrinės apsaugos priemonės ir mokesčiai

Pareiškėjai, kurių atžvilgiu atitinkama valstybė narė priėmė teigiamą sprendimą, gauna leidimo gyventi šalyje dokumentą – ES mėlynąją kortelę, kurioje nurodomos sąlygos, pagal kurias jiems suteikiama teisė dirbti. Įprastas ES mėlynosios kortelės galiojimo laikotarpis yra ne trumpesnis kaip 24 mėnesiai. Tik jei darbo sutartis galioja trumpiau, ES mėlynoji kortelė išduodama bent darbo sutarties galiojimo laikotarpiui ji pratęsiant trim mėnesiais. Tačiau,

²⁵ Dėl įvairių darbo užmokesčio ribų poveikio ir „įtraukumo“ analizės žr. prie šio pasiūlymo pridėto poveikio vertinimo 7 ir 14 priedus, SWD(2016)193.

²⁶ ISCO (Tarptautinis standartinis profesijų klasifikatorius) pagrindinės 1 ir 2 grupės atitinkamai apima vadovus ir specialistus, <http://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/isco/intro.htm>.

²⁷ Žr. prie pasiūlymo pridėto poveikio vertinimo 7 priedą SWD(2016)193.

jeigu ES mėlynoji kortelė pratęsiama, galiojimo laikotarpis bet kuriuo atveju turėtų būti bent 24 mėnesiai. Direktyvoje 2009/50/EB valstybėms narėms suteikiama teisė pasirinkti įprastą 1–4 metų galiojimo laikotarpį arba sutarties trukmės laikotarpį, pridėjus tris mėnesius prie jo, ir tai vienodai taikoma ir pirmiesiems, ir pratęstiems leidimams.

ES mėlynosios kortelės paraiškos gali būti pateikiamos valstybės narės teritorijoje arba už jos ribų, o pirmuoju atveju su sąlyga, kad pareiškėjas teisėtai būna tos valstybės narės teritorijoje, nesvarbu, dėl kokios priežasties (vis dėlto turint omenyje kategorijas, kurios pagal 3 straipsnio 2 dalį nepatenka į taikymo sritį). Ši nuostata yra platesnė nei Direktyvoje 2009/50/EB, kuria valstybėms narėms tikta suteikiama galimybė leisti visiems teisėtai jose esantiems trečiųjų šalių piliečiams paduoti paraišką jų teritorijoje.

Valstybės narės turi pranešti pareiškėjui apie sprendimą dėl paraiškos ne vėliau kaip per 60 dienų nuo paraiškos pateikimo. Direktyvoje 2009/50/EB šis laikotarpis yra ilgesnis – 90 dienų.

Valstybės narės gali nuspręsti taikyti mokesčius už paraiškų nagrinėjimą. Tačiau šie mokesčiai neturėtų būti neproporcingi ar per dideli. Tai yra nauja nuostata, pritaikyta pagal Direktyvą 2014/66/ES dėl bendrovės viduje perkeliama asmenų.

12 straipsnis. Pripažinti darbdaviai

Nustatoma neprivaloma „pripažintų darbdavių“ sistema, kuri nebuvo numatyta Direktyvoje 2009/50/EB. Pripažinimo procedūra reguliuojama nacionaliniu lygmeniu, tačiau ji turi būti skaidri ir neužkrauti per didelės administracinės naštos ir išlaidų darbdaviams. Jeigu darbdavys yra pripažintas pagal šį straipsnį, ES mėlynosios kortelės paraiška turi būti išnagrinėta skubos tvarka (ne ilgiau kaip per 30 dienų) ir susieta su procedūriniu supaprastinimu (t. y. nereikia pateikti įrodymų dėl nereglamentuojamų profesijų kvalifikacijų ir sveikatos draudimo).

IV skyrius. TEISĖS

13 ir 14 straipsniai. Galimybė patekti į darbo rinką ir laikinas nedarbas

Direktyvoje 2009/50/EB yra nustatytos įvairios taisyklės, kuriomis reglamentuojama galimybė patekti į darbo rinką ir su tuo susijusios procedūros. Pasiūlyme ši galimybė yra supaprastinta: ES mėlynosios kortelės turėtojams suteikiamos visos teisės patekti į aukšto lygio įgūdžių reikalaujančio darbo rinką. Valstybės narės gali reikalauti tik to, kad jie praneštų apie pasikeitusį darbdavį ar pokyčius, galinčius paveikti ES mėlynosios kortelės priėmimo sąlygų įvykdymą. Taip siekiama padaryti teisinę padėtį aiškia visose valstybėse narėse ir išvengti nereikalingos administracinės naštos. Tai neturės įtakos valstybių narių galimybei panaikinti ES mėlynąją kortelę ar nepratęsti jos galiojimo, jeigu jau nebetenkinamos sąlygos. Be to, ES mėlynosios kortelės turėtojams leidžiama vykdyti savarankiškai dirbančiųjų veiklą ir kartu verstis profesija pagal mėlynąją kortelę, taip galbūt suteikiant galimybę užsiimti inovatyviu verslu. Ši teisė nekeičia aplinkybės, kad ES mėlynajai kortelei gauti nustatytos priėmimo sąlygos turi būti tenkinamos nepertraukiamai, todėl ES mėlynosios kortelės turėtojas turi ir toliau būti samdomasis aukšto lygio įgūdžių turintis darbuotojas.

Kaip ir Direktyvoje 2009/50/EB, leidžiamas laikinas nedarbas, ir tai neturi įtakos ES mėlynosios kortelės turėtojo teisei gyventi šalyje. Nedarbas negali trukti ilgiau nei tris mėnesius ir per visą ES mėlynosios kortelės galiojimo laiką asmuo netekti darbo gali tik vieną kartą.

15 ir 16 straipsniai. Vienodas požiūris ir šeimos nariai

Nuostatos dėl vienodo požiūrio į ES mėlynosios kortelės turėtojus ir valstybių narių piliečius iš esmės atitinka pagal Direktyvą 2009/50/EB numatytas teises ir, siekiant atitikti naujesnes direktyvas, nustatyti tik keli nauji dalykai.

Numatytos nuostatos, kuriomis leidžiama nukrypti nuo Direktyvos 2003/86/EB, kad būtų lengviau susijungti aukšto lygio įgūdžių turinčio darbuotojo šeimai. Kaip ir pagal Direktyvą 2009/50/EB, prieš leidžiant susijungti šeimai, negali būti nustatytas joks laukimo laikotarpis ar integracijos priemonės. Taikant naują supaprastinimo priemonę, šeimos nariai turės teisę gauti leidimus iš karto, kai išduodama ES mėlynoji kortelė, ir taip jie galės nedelsdami prisijungti prie darbuotojo. Be to, valstybės narės negali taikyti apribojimų, susijusių su šeimos narių galimybe patekti į darbo rinką, tačiau, prieš suteikiant tokią galimybę, gali būti atliekami darbo rinkos tyrimai.

ES mėlynosios kortelės turėtojams šios nuostatos netaikomos, jeigu jie srityse, kurioms taikomi šie straipsniai, turi teises, kurios jiems suteiktos kaip teisės į laisvą judėjimą gavėjams. Be to, šios nuostatos netaikomos tarptautinės apsaugos gavėjams, nes jiems toliau taikomos taisyklės kaip tarptautinės apsaugos gavėjams apsaugą jiems suteikusios valstybės narės atžvilgiu.

17 ir 18 straipsniai. Ilgalaikis ES mėlynosios kortelės turėtojų gyvenimas ES

Šiuose straipsniuose numatytos nuostatos, leidžiančios nukrypti nuo Direktyvos 2003/109/EB, ir taip ES mėlynosios kortelės turėtojams suteikiama galimybė lengviau įgyti ES ilgalaikio gyventojų statusą. Palyginti su Direktyva 2009/50/EB, vadovaujantis jau esamu modeliu, nustatytos papildomos paprastinimo priemonės. Siekiant užtikrinti pakankamą integracijos lygį priimančiojoje šalyje, pirmiausia ši leidimą galima įgyti nepertraukiamai trejus metus gyvenant vienoje valstybėje narėje būnant ES mėlynosios kortelės turėtoju. Kita galimybė, jeigu ES mėlynosios kortelės turėtojas persikėlė į kitą valstybę narę pagal ES mėlynosios kortelės judumo nuostatas, šis statusas gali būti įgytas per penkerius nepertraukiamo gyvenimo metus, sukaupus skirtingose valstybėse narėse (taip pat gali būti įskaičiuotas gyvenimo laikotarpis turint kitokį leidimą gyventi šalyje nei ES mėlynoji kortelė). Siekiant sustiprinti ryšį su šalimi, suteikiančia ES ilgalaikio gyventojų statusą, būtina, kad ES mėlynosios kortelės turėtojas iki paraiškos suteikti statusą atitinkamoje valstybėje narėje padavimo būtų joje gyvenęs bent dvejus metus. Jeigu taikomas trejų metų laikotarpis, ES ilgalaikio gyventojų statusas gali būti panaikintas prieš pasibaigiant teisėtam ir nepertraukiamam penkerių metų gyvenimo valstybės narės teritorijoje laikotarpiui, jeigu trečiosios šalies pilietis tampa bedarbiu ir neturi pakankamai išteklių sau ir, jei taikytina, savo šeimos nariams išlaikyti nesinaudodamas atitinkamos valstybės narės socialinės paramos sistema, išskyrus ligos, nelaimingo atsitikimo, priverstinio nedarbo ar profesinio rengimo atvejus. Jeigu taikomas penkerių metų laikotarpis, valstybės narės teritorijoje leidžiama nebūti ilgiau nei pagal bendrą sistemą, numatytą Direktyvoje 2003/109/EB.

Direktyva 2009/50/EB jau pripažintas konkretus statusas ES ilgalaikiams gyventojams, kurie yra turėję ES mėlynąją kortelę. Į pasiūlymą įtrauktos naujos nuostatos, kuriomis siekiama užtikrinti, kad šiuo pereinamuoju laikotarpiu nebūtų prarastos jokios teisės: suteikiant ES ilgalaikio gyventojų statusą bus išlaikomos trumpalaikio judumo ES viduje teisės verslo veiklai antrojoje valstybėje narėje, turimos pagal ES mėlynosios kortelės sistemą; gyvenimui antrojoje valstybėje narėje ilgalaikiai gyventojai, buvę ES mėlynosios kortelės turėtojai, remsis Direktyvoje 2003/109/EB numatyta sistema, taikant kai kurias išimtis, jeigu ES mėlynosios kortelės tvarka būtų jiems palankesnė.

V skyrius. JUDĖJIMAS TARP VALSTYBIŲ NARIŲ

19 straipsnis. Verslo veikla antrojoje valstybėje narėje

Pagal šį visiškai naują straipsnį mėlynosios kortelės turėtojams leidžiama atvykti į kitas valstybes nares ir ten pasilikti siekiant jose vykdyti verslo veiklą, kaip apibrėžta 2 straipsnio 1 punkte. Antrajai valstybei narei neleidžiama reikalauti darbo leidimo ar kokio nors kito leidimo nei ES mėlynoji kortelė, kurią pirmoji valstybė narė išdavė tokiai veiklai vykdyti. Jeigu ES mėlynąją kortelę išdavė valstybė narė, kuri taiko visą Šengeno *acquis*, ES mėlynosios kortelės turėtojas gali judėti Šengeno erdvėje ir per 180 dienų laikotarpį verslo veiklą vykdyti 90 dienų. Jis gali vykdyti verslo veiklą tą patį laikotarpį persikeldamas į valstybes nares, dalyvaujančias ES mėlynosios kortelės sistemoje, tačiau taikančias ne visą Šengeno *acquis*. Jeigu ES mėlynąją kortelę išdavė valstybė narė, netaikanti viso Šengeno *acquis*, antroji valstybė narė turi leisti atvykti ir pasilikti pagal ES mėlynąją kortelę siekiant vykdyti verslo veiklą, nereikalaujant atskiros vizos ar kokio nors kito leidimo, taip pat 90 dienų per 180 dienų laikotarpį. Pagrindinis šio straipsnio tikslas – užtikrinti, kad verslo veikla ES viduje, kuri gali būti įprasta aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų atliekamoms užduotims, galėtų būti vykdoma nepatiriant teisinio netikrumo ar per didelės administracinės naštos.

20 ir 21 straipsniai. ES mėlynosios kortelės turėtojų ir jų šeimos narių gyvenimas antrojoje valstybėje narėje

Palyginti su Direktyva 2009/50/EB, papildomai lengvinamas judėjimas tarp valstybių narių, kad ES mėlynosios kortelės sistema tikrai taptų visos ES sistema ir labiau pritrauktų būtinus įgūdžius į Europą. Gyvenimo šalyje laikotarpis, kurio reikalaujama pirmojoje valstybėje narėje, sutrumpinamas nuo 18 iki 12 mėnesių, o pagal ilgalaikio judumo sistemą, sukurtą Direktyva 2014/66/ES, kreipiantis dėl ES mėlynosios kortelės išdavimo antrojoje valstybėje narėje, atsisakoma kelių sąlygų. Kalbant konkrečiai, persikeliančių ES mėlynosios kortelės turėtojų atžvilgiu neleidžiama atlikti darbo rinkos tyrimo, jeigu šis tyrimas taip pat nėra atliekamas pirmą kartą besikreipiančiųjų atžvilgiu, neleidžiama nustatyti kvotų, o antroji valstybė narė negali pakartotinai tikrinti nereglamentuojamų profesijų kvalifikacijų. Atitinkama procedūra supaprastinama ir pagreitinama ir galima pradėti dirbti iš karto po ES mėlynosios kortelės paraiškos pateikimo. Šeimos nariai gali prisijungti prie ES mėlynosios kortelės turėtojo iš karto ir atsisakoma kai kurių jų gyvenimui antrojoje valstybėje narėje taikytų sąlygų.

22 straipsnis. Apsaugos priemonės ir sankcijos

Atsižvelgiant į ES mėlynosios kortelės turėtojams suteiktas platesnes teises, nustatomos naujos apsaugos priemonės. Jeigu ES mėlynąją kortelę išduoda valstybė narė, netaikanti viso Šengeno *acquis*, valstybės narės gali reikalauti kelionės tikslo įrodymų, jeigu ES mėlynosios kortelės turėtojas kerta išorės sieną judumo tikslais. Be to, jeigu antroji valstybė narė galiausiai neišduoda ES mėlynosios kortelės, pirmoji valstybė narė turi leisti asmeniui pakartotinai atvykti į šalį su galimais šeimos nariais. Taikomos ypatingos apsaugos priemonės, saugančios nuo *grąžinimo*, jeigu ES mėlynosios kortelės turėtojui taip pat suteikta tarptautinė apsauga. Šios nuostatos yra panašios į pateiktąsias Direktyvoje 2011/51/ES, pagal kurią galimybė įgyti ES ilgalaikio gyventojų statusą kartu su atitinkamomis judumo teisėmis buvo suteikta ir tarptautinės apsaugos gavėjams. Valstybėms narėms suteikta galimybė taikyti sankcijas darbdaviams, nevykdantiems jiems tenkančių prievolių.

VI skyrius. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

23, 24, 25 ir 26 straipsniai. Galimybė gauti informaciją, statistiniai duomenys, ataskaitų teikimas ir ryšių centrų bendradarbiavimas

Pagal 23 straipsnį, o tai, palyginti su Direktyva 2009/50/EB, yra naujovė, valstybių narių reikalaujama teikti lengvai prieinamą informaciją pareiškėjams apie atvykimo ir apsigyvenimo šalyje sąlygas bei teises. Jos taip pat privalo pranešti Komisijai duomenis, susijusius su įvairiais aspektais, pavyzdžiui, metinio darbo užmokesčio ribas, trūkstančių profesijų sąrašą, atvejus, kai valstybės narės taiko sąlygą dėl etiško įdarbinimo, jų teritorijoje leidžiamą verslo veiklą.

Pagal 23 straipsnį valstybių narių reikalaujama teikti Komisijai statistinius duomenis apie išduotų, pratęstų ar panaikintų mėlynųjų kortelių, taip pat jų turėtojų šeimos nariams išduotų leidimų skaičių. Šie statistiniai duomenys turėtų būti suskirstyti pagal leidimų galiojimo laiką, pareiškėjų lytį ir amžių bei ekonomikos sektorių. Pagal šiuos duomenis taip pat turėtų būti galimybė į grupes suskirstyti trečiųjų šalių piliečius, kuriems suteikta ES mėlynoji kortelė ir kuriems taikoma tarptautinė apsauga arba teisė į laisvą judėjimą, taip pat ES atskirti mėlynosios kortelės turėtojus, įgijusius ilgalaikio gyventojų statusą. Kai kurių statistinių duomenų jau reikalaujama pagal Direktyvą 2009/50/EB, tačiau pasiūlymu valstybėms narėms nustatomi papildomi reikalavimai, labai svarbūs sistemos įgyvendinimo stebėjimui ir tobulinimui.

Pagal 25 straipsnį Komisija kas trejus metus Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia šios direktyvos taikymo ataskaitą, ypač įvertinusi 5, 12, 19 ir 20 straipsnių poveikį, ir siūlo visus reikiamus pakeitimus. Tai standartinė nuostata, tačiau naujosios judumo taisyklės yra ypač svarbios.

Pagal 26 straipsnį valstybės narės paskiria ryšių centrus keisti informacija, susijusia su 17 straipsniu (ilgalaikis statusas), 19 straipsniu (verslo veikla), 20 straipsniu (ilgalaikis judumas) ir 23 straipsniu (įgyvendinimo priemonės). Siekiama išplėsti informacijos mainus, palyginti su Direktyva 2009/50/EB.

27, 28, 29 ir 30 straipsniai. Perkėlimas į nacionalinę teisę, įsigaliojimas, adresatai ir panaikinimas

26–28 straipsniuose pateikiamos standartinės nuostatos. 29 straipsnyje numatytas Direktyvos 2009/50/EB panaikinimas, nes ji pakeičiama šiuo pasiūlymu.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo siekiant dirbti aukšto lygio įgūdžių reikalaujantį darbą sąlygų

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 79 straipsnio 2 dalies a ir b punktus,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę²⁸,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę²⁹,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) 2010 m. kovo 3 d. Komisijos komunikate „2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“³⁰ nustatytas tikslas Sąjungai tapti žiniomis ir inovacijomis grindžiama ekonomika, mažinti bendrovėms tenkančią administracinę naštą ir geriau suderinti darbo jėgos pasiūlą su paklausa. Priemonės, kuriomis siekiama lengvinti aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų, kurie yra trečiųjų šalių piliečiai, priėmimą, reikia vertinti atsižvelgiant į platesnį kontekstą;
- (2) 2014 m. birželio 26 ir 27 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose teigiama, kad Europa, siekdama išlikti patrauklia vieta talentų ir gebėjimų turintiems asmenims, turi dalyvauti pasaulinėje konkurencinėje kovoje dėl talentų. Todėl turėtų būti plėtojamos strategijos siekiant kuo geriau išnaudoti teisėtą migracijos teikiamas galimybes, įskaitant galiojančių taisyklių supaprastinimą;
- (3) 2015 m. gegužės 13 d. priimtoje Europos migracijos darbotvarkėje raginama kurti patrauklią visos ES sistemą aukštos kvalifikacijos trečiųjų šalių piliečiams ir nurodoma, kad reikia persvarstyti Tarybos direktyvą 2009/50/EB³¹, kad ji būtų veiksmingesnė pritraukiant talentus į Sąjungą ir padėtų spręsti Sąjungos patiriamas demografines problemas bei darbo jėgos ir įgūdžių trūkumą svarbiausiuose Sąjungos ekonomikos sektoriuose;
- (4) būtina reaguoti į problemas, nustatytas Direktyvos 2009/50/EB įgyvendinimo ataskaitoje. Sąjunga turėtų siekti nustatyti patrauklesnę ir veiksmingesnę visos ES

²⁸ OL C, , p. .

²⁹ OL C, , p. .

³⁰ [KOM\(2010\) 2020 galutinis](#).

³¹ 2009 m. gegužės 25 d. Tarybos direktyva 2009/50/EB dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo sąlygų siekiant dirbti aukštos kvalifikacijos darbą (OL L 155, 2009 6 18, p. 17).

sistemą aukšto lygio įgūdžių turintiems darbuotojams. Reikėtų toliau derinti Sąjungos požiūrį į aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų pritraukimą, o ES mėlynoji kortelė šiuo atžvilgiu turėtų tapti pagrindine priemone, leidžiančia taikyti spartesnes procedūras, lankstesnius ir įtraukesnius priėmimo kriterijus ir suteikti daugiau teisių, įskaitant paprastesnį judumą ES viduje. Tam reikia esminių Direktyvos 2009/50/EB pakeitimų, todėl ją reikėtų panaikinti ir pakeisti nauja direktyva;

- (5) reikėtų sukurti visoje ES taikomą priėmimo sistemą, siekiant pritraukti į Europos Sąjungą ir išlaikyti joje aukšto lygio įgūdžių turinčius darbuotojus. Valstybės narės turėtų išduoti ES mėlynąją kortelę vietoj nacionalinio leidimo visiems pareiškėjams, kuriems taikoma ši direktyva. Valstybėms narėms turėtų būti palikta teisė trečiųjų šalių piliečiams, nepatenkantiems į šios direktyvos taikymo sritį, visais įdarbinimo tikslais išduoti kitus leidimus nei ES mėlynoji kortelė, taikant iš kitų darbo jėgos migracijos srities direktyvų kylančius apribojimus;
- (6) terminą „aukštos kvalifikacijos darbuotojas“ reikėtų pakeisti terminu „aukšto lygio įgūdžių turintis darbuotojas“ siekiant pabrėžti, kad ir formaliojo švietimo suteikta kvalifikacija, ir lygiavertė profesinė patirtis turėtų būti vienodai svarbūs priėmimo kriterijai. Pagal 2012 m. gruodžio 20 d. Tarybos rekomendaciją³² mokymosi rezultatų, būtent kompetencijos (žinių, gebėjimų ir požiūrio)³³, įgytų dėl neformaliojo mokymosi ir savišvietos, patvirtinimas galėtų atlikti svarbų vaidmenį gerinant galimybes įsidarbinti ir judumą. Joje valstybėms narėms rekomenduojama ne vėliau kaip 2018 m. nustatyti neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų patvirtinimo priemones. Kadangi visose valstybėse narėse dar nėra profesinės patirties vertinimo ir patvirtinimo mechanizmų ir priemonių, reikėtų numatyti papildomą dvejų metų perkėlimo į nacionalinę teisę laikotarpį po šios direktyvos įsigaliojimo, taikomą nuostatoms, susijusioms su profesinės patirties pripažinimu, kad valstybės narės prireikus galėtų parengti šiuos mechanizmus ir priemones. Valstybių narių nacionaliniai ES mėlynosios kortelės ryšių centrai turėtų dalyvauti veiksmingai bendradarbiaujant su suinteresuotaisiais subjektais ir tinklais švietimo, mokymo, užimtumo ir jaunimo sektoriuose, taip pat kitose atitinkamose politikos srityse, siekiant pripažinti profesinę patirtį pagal šią direktyvą;
- (7) ši direktyva neturėtų daryti poveikio valstybių narių teisei pagal SESV 79 straipsnio 5 dalį nustatyti, kiek trečiųjų šalių piliečių gali atvykti į jų teritoriją iš trečiųjų šalių dirbti. Taigi valstybės narės turėtų turėti galimybę paraišką išduoti ES mėlynąją kortelę laikyti nepriimtina arba atmesti ją. Kadangi SESV 79 straipsnio 5 dalyje nurodyti tik iš trečiųjų šalių atvykstantys trečiųjų šalių piliečiai, teisė nustatyti priimamų asmenų skaičių netaikoma tais atvejais, kai trečiosios šalies pilietis pagal šią direktyvą jau buvo priimtas į valstybių narių teritoriją ir siekia toliau gyventi toje pat arba antroje valstybėje narėje;
- (8) tarptautinės apsaugos gavėjai, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/95/ES³⁴ 2 straipsnio a punkte, turi daug įvairių teisių, įskaitant teisę patekti į tarptautinę apsaugą jiems suteikiosios valstybės narės darbo rinką. Siekiant

³² 2012 m. gruodžio 20 d. Tarybos rekomendacija dėl neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų patvirtinimo ([2012/C 398/01](#)) (OL C 398, 2012 12 22, p. 1).

³³ 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacija dėl bendrųjų visą gyvenimą trunkančio mokymosi gebėjimų (OL L 394, 2006 12 30, p. 10).

³⁴ 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/95/ES dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, vienodo statuso pabėgėliams arba papildomą apsaugą galintiems gauti asmenims ir suteikiamos apsaugos pobūdžio reikalavimų (OL L 337, 2011 12 20, p. 9).

toliau skatinti šių asmenų socialinę įtrauktį ir didinti jų galimybes darbo rinkoje visoje Sąjungoje, aukšto lygio įgūdžių turintys darbuotojai turėtų turėti teisę kreiptis dėl ES mėlynosios kortelės išdavimo. Jiems turėtų būti taikomos tos pačios taisyklės kaip ir bet kuriam kitam trečiosios šalies piliečiui, kuriam taikoma ši direktyva, taip pat jie turėtų išlaikyti ir tarptautinės apsaugos gavėjo, ir ES mėlynosios kortelės turėtojo statusą. Tačiau, siekiant teisinio aiškumo ir nuoseklumo, šios direktyvos nuostatos dėl vienodo požiūrio ir šeimos susijungimo neturėtų būti taikomos šiai ES mėlynosios kortelės turėtojų grupei valstybėje narėje, kuri suteikė jiems tarptautinę apsaugą. Šios teisės turėtų būti ir toliau reglamentuojamos pagal prieglobsčio *acquis* ir, jei taikytina, pagal Tarybos direktyvą 2003/86/EB³⁵;

- (9) atsakomybės už tarptautinės apsaugos gavėjų apsaugą perleidimas nepatenka į šios direktyvos taikymo sritį: išdavus ES mėlynąją kortelę apsaugos statusas ir su juo susijusios teisės kitai valstybei narei neperleidžiami;
- (10) siekiant palengvinti tų aukšto lygio įgūdžių turinčių trečiųjų šalių piliečių, kurie turi teisę į laisvą judėjimą, nepriklausomą judumą ES viduje ir verslo veiklą, jiems reikėtų suteikti galimybę gauti ES mėlynąją kortelę pagal tas pačias taisykles, kurios taikomos bet kuriam kitam trečiosios šalies piliečiui, patenkančiam į šios direktyvos taikymo sritį. Ši nuostata turėtų būti taikoma neatsižvelgiant į tai, ar tam tikras Sąjungos pilietis pasinaudojo pagrindine teise laisvai judėti ir gyventi pagal SESV 21 straipsnį, ir nepaisant to, ar atitinkamas trečiosios šalies pilietis pirmiausia buvo ES mėlynosios kortelės turėtojas, ar teisės į laisvą judėjimą turėtojas. Teisės, kurias šie trečiųjų šalių piliečiai įgyja kaip ES mėlynosios kortelės turėtojai, neturėtų paveikti teisių, kurias jie gali turėti pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/38/EB³⁶. Dėl teisinio aiškumo ir nuoseklumo, kalbant apie šeimos susijungimą ir vienodą požiūrį, pirmenybė turėtų būti teikiama Direktyvos 2004/38/EB taisyklėms. Visos šios direktyvos nuostatos, susijusios su teisės į laisvą judėjimą turėtojais, taip pat turėtų būti taikomos, jeigu ši teisė kildinama iš tų trečiųjų šalių piliečių, kurie turi laisvo judėjimo teises, prilygstančias Sąjungos piliečių teisėms pagal Sąjungos bei jos valstybių narių ir trečiųjų šalių susitarimus arba Sąjungos ir trečiųjų šalių susitarimus;
- (11) ši direktyva neturėtų būti taikoma trečiųjų šalių piliečių kategorijoms, kurioms pagal Sąjungos teisę taikoma konkreti sistema, kuria reglamentuojamos konkrečios atvykimo sąlygos ir teisės, jeigu šių kategorijų įtraukimas į šią direktyvą prieštarautų konkrečios sistemos logikai, nulemtų nereikalingą teisinį sudėtingumą ar sukeltų piktnaudžiavimo riziką. Ši direktyva neturėtų būti taikoma trečiųjų šalių piliečiams, besikreipiantiems dėl gyvenimo valstybėje narėje kaip tyrėjai, kad vykdytų mokslinių tyrimų projektą, nes jiems taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/801³⁷, kuria nustatoma speciali trečiųjų šalių piliečių priėmimo mokslinių tyrimų tikslais procedūra. Tačiau pagal Direktyvą (ES) 2016/801 priimti ir teisėtai šalyje gyvenantys tyrėjai turėtų turėti teisę kreiptis dėl ES mėlynosios kortelės pagal šią direktyvą kitais tikslais nei nurodytieji Direktyvoje (ES) 2016/801;

³⁵ 2003 m. rugsėjo 22 d. Tarybos direktyva 2003/86/EB dėl teisės į šeimos susijungimą (OL L 251, 2003 10 3, p. 12).

³⁶ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje (OL L 158, 2004 4 30, p. 77).

³⁷ 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/801 dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir gyvenimo mokslinių tyrimų, studijų, stažavimosi, savanoriškos tarnybos, mokinių mainų programų arba edukacinių projektų ir dalyvavimo *Au pair* programoje tikslais sąlygų (OL L 132, 2016 5 21, p. 21).

- (12) be to, šios direktyvos nuostatos neturėtų daryti poveikio ES mėlynosios kortelės turėtojo galimybei naudotis papildomomis teisėmis ir nauda, kurios gali būti numatytos nacionalinėje teisėje ir kurios yra suderinamos su šia direktyva;
- (13) reikia numatyti lanksčią, paklausa grindžiamą priėmimo sistemą, paremtą objektyviais kriterijais, pavyzdžiui, bent 6 mėnesių trukmės darbo sutartimi ar įpareigojančiu darbo pasiūlymu, darbo užmokesčio riba, kurią valstybės narės galėtų pritaikyti prie padėties jų darbo rinkose, ir aukšta profesinė kvalifikacija;
- (14) ši direktyva neturi poveikio nacionalinėms diplomų pripažinimo procedūroms. Siekiant įvertinti, ar atitinkamas trečiosios šalies pilietis turi aukštąjį išsilavinimą arba lygiavertę kvalifikaciją, reikėtų remtis 2011 m. ISCED (Tarptautinio standartizuoto švietimo klasifikatoriaus) 6, 7 ir 8 lygiais arba iš esmės lygiaverčiais EKS (Europos kvalifikacijų sandaros) 6, 7 ir 8 lygiais pagal atitinkamos valstybės narės pasirinkimą;
- (15) siekiant užtikrinti pakankamą priėmimo sąlygų suderinimo lygį visoje Sąjungoje, reikėtų nustatyti ir minimalųjį, ir maksimalųjį veiksnius darbo užmokesčio ribai apskaičiuoti. Valstybės narės turėtų nustatyti savo ribą atsižvelgdamos į padėtį savo atitinkamose darbo rinkose ir jų organizavimą bei savo bendrąją imigracijos politiką;
- (16) žemesnė darbo užmokesčio riba turėtų būti nustatyta konkrečioms profesijoms, jeigu atitinkama valstybė narė mano, kad konkrečioje srityje trūksta darbo jėgos ir šios profesijos priskiriamos ISCO (Tarptautinio standartinio profesijų klasifikatoriaus) pagrindinėms 1 ar 2 profesijų grupėms;
- (17) mažesnė darbo užmokesčio riba trečiųjų šalių piliečiams taip pat turėtų būti taikoma tam tikrą laikotarpį po mokslų baigimo. Šis laikotarpis turėtų būti nustatomas kiekvieną kartą, kai trečiosios šalies pilietis įgyja šiai direktyvai reikšmingą išsilavinimo lygį, būtent 2011 m. ISCED 6, 7 ar 8 lygį arba EKS 6, 7 ar 8 lygį pagal atitinkamos valstybės narės nacionalinę teisę. Jis turėtų būti taikomas, jeigu trečiosios šalies pilietis prašo išduoti ES mėlynąją kortelę pirmą kartą arba ją pratęsti per trejus metus nuo kvalifikacijos įgijimo, be to, jeigu trečiosios šalies pilietis pirmą kartą kreipiasi dėl ES mėlynosios kortelės galiojimo pratęsimo, o ES mėlynoji kortelė buvo pirmą kartą išduota trumpesniam nei 24 mėnesių laikotarpiui. Pasibaigus šiems lengvatiniams laikotarpiams, kurie gali būti taikomi lygiagrečiai, galima pagrįstai tikėtis, kad jauni specialistai bus įgiję pakankamai profesinės patirties, kad jiems galėtų būti taikoma įprasta darbo užmokesčio riba;
- (18) reikėtų apibrėžti trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo siekiant dirbti aukšto lygio įgūdžių reikalaujančią darbą sąlygas, įskaitant tinkamumo kriterijus, susijusius su darbo užmokesčio riba. Neturėtų būti siekiama nustatyti darbo užmokesčio, todėl nereikėtų nukrypti nuo valstybių narių lygmeniu taikomų arba iš kolektyvinių sutarčių kylančių taisyklių ar praktikos, ir minėtos sąlygos neturėtų būti naudojamos kaip derinimo šioje srityje priemonės. Šia direktyva reikėtų visapusiškai atsižvelgti į valstybių narių kompetenciją, visų pirma užimtumo, darbo ir socialiniais klausimais;
- (19) trečiosios šalies piliečiui neturėtų būti būtina turėti kelionės dokumentą, kuris galėtų visą pradinės ES mėlynosios kortelės galiojimo laikotarpį. Trečiųjų šalių piliečiams reikėtų leisti pratęsti jų kelionės dokumentą, jeigu jie turi ES mėlynąją kortelę;
- (20) valstybės narės turėtų atmesti ES mėlynosios kortelės paraiškas ir joms turėtų būti leidžiama panaikinti ES mėlynąją kortelę arba atsisakyti pratęsti jos galiojimą, jeigu kyla grėsmė viešajai tvarkai, visuomenės saugumui ar sveikatai. Bet koks paraiškos atmetimas remiantis viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo sumetimais turėtų būti grindžiamas individualiu atitinkamo asmens elgesiu, laikantis proporcingumo

principo. Trečiosios šalies piliečio liga ar negalia po to, kai jis buvo priimtas į pirmosios valstybės narės teritoriją, neturėtų būti vienintelis pagrindas panaikinti ES mėlynąją kortelę ar atsisakyti pratęsti jos galiojimą arba neišduoti ES mėlynosios kortelės antrojoje valstybėje narėje;

- (21) valstybėms narėms turėtų būti leidžiama panaikinti ES mėlynąją kortelę arba atsisakyti pratęsti ES mėlynosios kortelės galiojimą, jeigu jos turėtojas neįvykdė judumo sąlygų pagal šią direktyvą arba pakartotinai piktnaudžiaudamas pasinaudojo judumo teisėmis, pavyzdžiui, kreipėsi dėl ES mėlynosios kortelės išdavimo antrojoje valstybėje narėje ir iš karto pradėjo darbą, nors buvo aišku, kad sąlygos nebus įvykdytos ir paraiška bus atmesta;
- (22) priimant bet kokią sprendimą atmesti paraišką išduoti ES mėlynąją kortelę, panaikinti ES mėlynąją kortelę arba atsisakyti pratęsti jos galiojimą, reikėtų atsižvelgti į konkrečias atvejo aplinkybes ir laikytis proporcingumo principo. Visų pirma, jeigu atmetimo pagrindas yra susijęs su darbdavio veikla, mažareikšmis pažeidimas bet kuriuo atveju neturėtų būti vienintelis pagrindas atmesti paraišką, panaikinti leidimą arba atsisakyti pratęsti jo galiojimą;
- (23) kai įvykdomos visos priėmimo sąlygos, valstybės narės ES mėlynąją kortelę turėtų išduoti per konkrečiai nustatytus terminus. Jeigu valstybė narė leidimus gyventi šalyje išduoda tik savo teritorijoje ir yra įvykdomos visos su priėmimu susijusios šios direktyvos sąlygos, valstybė narė atitinkamam trečiosios šalies piliečiui turėtų išduoti reikiamą vizą. Reikėtų užtikrinti, kad kompetentingos institucijos veiksmingai bendradarbiautų, kad viza būtų išduota nedelsiant;
- (24) taisyklėmis, kuriomis reglamentuojamas ES mėlynosios kortelės paraiškų nagrinėjimo laikas, visais atvejais turėtų būti užtikrintas skubus leidimų išdavimas. Nustatant terminą, per kurį turi būti išnagrinėta ES mėlynosios kortelės paraiška, neturėtų būti įskaičiuojamas laikas, kurio reikia profesinei kvalifikacijai, kai tinkama, pripažinti arba vizai, jei reikia, išduoti;
- (25) ES mėlynosios kortelės forma turėtų atitikti Reglamente (EB) Nr. 1030/2002³⁸ nustatytą formą, taip visų pirma valstybėms narėms suteikiant galimybę nurodyti informaciją apie sąlygas, kuriomis asmeniui leidžiama dirbti;
- (26) atitinkama valstybė narė turėtų užtikrinti, kad pareiškėjai turėtų teisę teisme ginčyti bet kokią sprendimą atmesti paraišką išduoti ES mėlynąją kortelę arba sprendimą nepratęsti šios kortelės galiojimo arba ją panaikinti. Tai neturėtų daryti poveikio galimybei paskirti administracinę instituciją, kuri atliktų šių sprendimų išankstinę administracinę patikrą;
- (27) kadangi ES mėlynosios kortelės turėtojai yra aukšto lygio įgūdžių turintys darbuotojai, prisidedantys prie darbo jėgos ir įgūdžių trūkumo problemos sprendimo svarbiausiuose sektoriuose, galimybės patekti į darbo rinką principas turėtų būti taikomas kaip bendra taisyklė. Tačiau jeigu vidaus darbo rinkoje yra rimtų sutrikimų, pavyzdžiui, didelis nedarbo lygis konkrečios profesijos srityje ar sektoriuje, kuris gali apimti konkrečius regionus ar kitas teritorijos dalis, valstybė narė, prieš išduodama ES mėlynąją kortelę, turėtų turėti galimybę atsižvelgti į padėtį savo darbo rinkoje;

³⁸

2002 m. birželio 13 d. Reglamentas (EB) Nr. 1030/2002, nustatantis vienodą leidimų apsigyventi trečiųjų šalių piliečiams formą (OL L 157, 2002 6 15, p. 1).

- (28) jeigu valstybės narės nusprendžia pasinaudoti minėta galimybe dėl konkrečios profesijos ar konkretaus sektoriaus, galbūt apsiribodamos tam tikra savo teritorijos dalimi, jos turėtų nusiųsti apie tai pranešimą Komisijai ir jame paaiškinti ekonomines, socialines ir kitas priežastis, kuriomis grindžiamas sprendimas per kitus 12 mėnesių vykdyti tokį darbo rinkos tyrimą, o vėliau tokį pranešimą kartoti kas 12 mėnesių. Valstybės narės, vertindamos aplinkybes, susijusias su vidaus darbo rinka, gali į šį vertinimą įtraukti socialinius partnerius. Ši patikra neturėtų būti galima, jeigu ES mėlynosios kortelės galiojimas pratęsiamas pirmojoje valstybėje narėje. Jeigu ES mėlynoji kortelė išduodama antrojoje valstybėje narėje, atsižvelgti į padėtį darbo rinkoje turėtų būti galima tik jeigu ta valstybė narė tokias patikras taip pat taiko dėl iš trečiųjų šalių atvykstančių trečiųjų šalių piliečių pirmųjų paraiškų ir pateikus atskirą pagrįstą pranešimą. Jeigu valstybės narės nusprendžia pasinaudoti šia galimybe, jos turėtų aiškiai, prieinamai ir skaidriai pranešti apie tai pareiškėjams ir darbdaviams, taip pat ir internetu;
- (29) įgyvendindamos šią direktyvą, valstybės narės turėtų susilaikyti nuo aktyvios įdarbinimo politikos besivystančiose šalyse tuose sektoriuose, kuriuose trūksta personalo. Svarbiausiuose sektoriuose, pavyzdžiui, sveikatos sektoriuje turėtų būti puoselėjama etiško įdarbinimo politika ir principai, taikomi viešojo ir privačiojo sektoriaus darbdaviams. Ši nuostata atitinka ES įsipareigojimą laikytis atitinkamai 2010 m. PSO visuotinio kodekso dėl sveikatos darbuotojų tarptautinio įdarbinimo³⁹ ir 2007 m. gegužės 14 d. Tarybos ir valstybių narių išvadų dėl Europos veiklos programos kritinio sveikatos sistemos darbuotojų trūkumo besivystančiose šalyse problemai spręsti (2007–2013 m.), ir švietimo sektoriuje. Šiuos principus ir politiką reikėtų stiprinti sukuriant ir taikant mechanizmus, gaires ir kitas priemones, kuriomis prireikus lengvinama apykaitinė ir laikina migracija, taip pat kitas priemones, kurios kuo labiau sumažintų neigiamą ir padidintų teigiamą aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų migracijos poveikį besivystančioms šalims, pakeičiant „protų nutekėjimą“ „protų įtekėjimu“;
- (30) turėtų būti numatyta valstybėms narėms neprivaloma, supaprastinta procedūra, taikoma šiuo tikslu pripažintiems darbdaviams. Pripažinto darbdavio statusas turėtų ypatingai palengvinti padėtį, kiek ji susijusi su procedūromis ir priėmimo sąlygomis, taip nustatant *supaprastintą procedūrą* pagal šią direktyvą, o valstybės narės turėtų įtraukti pakankamas apsaugos priemones nuo piktnaudžiavimo. Jeigu ES mėlynosios kortelės galiojimo laikotarpiu pripažinto darbdavio statusas panaikinamas, pratęsiant šios ES mėlynosios kortelės galiojimą turėtų būti taikomos įprastos priėmimo sąlygos, nebent atitinkamas trečiosios šalies pilietis yra įdarbinamas kito pripažinto darbdavio;
- (31) siekiant skatinti inovatyvų verslumą, pagal šią direktyvą priimtiems trečiųjų šalių piliečiams reikėtų suteikti teisę lygiagrečiai verstis savarankiškai dirbančiojo veikla, nepaveikiant jo, kaip ES mėlynosios kortelės turėtojo, teisės gyventi šalyje. Ši teisė neturėtų daryti poveikio prievolei nepertraukiamai tenkinti priėmimo sąlygas pagal šią direktyvą, todėl ES mėlynosios kortelės turėtojas turėtų ir toliau dirbti aukšto lygio įgūdžių reikalaujantį darbą;
- (32) ES mėlynosios kortelės turėtojams taikomas vienodas požiūris turėtų būti taikomas ir tose socialinės apsaugos srityse, kurios yra išvardytos Europos Parlamento ir Tarybos

³⁹

[PSO sveikatos srities darbuotojų tarptautinio įdarbinimo praktikos kodeksas](#), kurį 2010 m. gegužės 21 d. priėmė 63-ioji pasaulio sveikatos asamblėja [Rezoliucija WHA63.16](#).

reglamento (EB) Nr. 883/2004⁴⁰ 3 straipsnyje. Šia direktyva nėra derinami valstybių narių socialinės apsaugos teisės aktai. Pagal ją vienodo požiūrio principas socialinės apsaugos srityje taikomas tik tiems trečiųjų šalių piliečiams, kurie patenka į jos taikymo sritį;

- (33) judumo tarp valstybių narių atveju taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1231/2010⁴¹. Šia direktyva persikeliantiems ES mėlynosios kortelės turėtojams neturėtų būti suteikiama daugiau teisių nei jau numatyta pagal galiojančią Sąjungos socialinės apsaugos srities teisę trečiųjų šalių piliečiams, kurie susiję su daugiau nei viena valstybe nare;
- (34) trečiosios šalies piliečio kitoje valstybėje narėje įgyta profesinė kvalifikacija turėtų būti pripažinta tomis pačiomis sąlygomis, kokios taikomos Sąjungos piliečiams. Turėtų būti atsižvelgta į kvalifikaciją, įgytą trečiojoje šalyje, laikantis Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/36/EB⁴². Jeigu trečiosios šalies pilietis kreipiasi dėl ES mėlynosios kortelės išdavimo verstis nereglamentuojama profesija, valstybės narės turėtų vengti perteklinių formalių reikalavimų ir išsamių pripažinimo procedūrų, susijusių su kvalifikacijomis, jeigu pakankamų įrodymų galima gauti kitais būdais;
- (35) teisės, kurias tarptautinės apsaugos gavėjas įgijo kaip ES mėlynosios kortelės turėtojas, neturėtų paveikti teisių, kurias atitinkamas asmuo turi pagal Direktyvą 2011/95/ES ir Ženevos konvenciją valstybėje narėje, kuri suteikė apsaugos statusą. Siekiant išvengti viena kitai prieštaraujančių taisyklių, toje valstybėje narėje neturėtų būti taikomos šios direktyvos nuostatos dėl vienodo požiūrio ir šeimos susijungimo. Asmenys, kurie yra tarptautinės apsaugos gavėjai vienoje valstybėje narėje ir ES mėlynosios kortelės turėtojai kitoje valstybėje narėje, turėtų turėti tas pačias teises, įskaitant vienodą požiūrį, kokias turi gyvenamosios vietos valstybės narės piliečiai ir kokias pastarojoje valstybėje narėje turi kiti ES mėlynosios kortelės turėtojai;
- (36) palankios sąlygos šeimos susijungimui ir sutuoktinių galimybei gauti darbą turėtų būti svarbiausias šios direktyvos, kuria siekiama lengvinti aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų pritraukimą, elementas. Kad šis tikslas būtų pasiektas, reikėtų numatyti specialias nuostatas, kuriomis leidžiama nukrypti nuo Tarybos direktyvos 2003/86/EB. Sąlygos, susijusios su integracija ar laukimo laikotarpiais, neturėtų būti taikomos prieš leidžiant susijungti šeimai, nes tikėtina, kad aukšto lygio įgūdžių turintys darbuotojai ir jų šeimos nariai turės palankias pradines sąlygas integruotis į priimančiąją bendruomenę. Siekiant palengvinti sklandų aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų atvykimą, leidimai gyventi šalyje jų šeimos nariams turėtų būti išduodami tuo pat metu kaip ir ES mėlynoji kortelė, jeigu yra įvykdomos atitinkamos sąlygos ir paraiškos pateikiamos vienu metu;
- (37) norint pritraukti aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų ir paskatinti nuolatinį jų buvimą Sąjungoje ir kartu sudaryti sąlygas judumui Sąjungoje bei apykaitinei migracijai, reikėtų numatyti nuostatas, kuriomis būtų leidžiama nukrypti nuo Tarybos

⁴⁰ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo (OL L 166, 2004 4 30, p. 1).

⁴¹ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1231/2010, kuriuo išplečiamas Reglamento (EB) Nr. 883/2004 ir Reglamento (EB) Nr. 987/2009 taikymas trečiųjų šalių piliečiams, kuriems tie reglamentai dar netaikomi tik dėl jų pilietybės (OL L 344, 2010 12 29, p. 1).

⁴² 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo (OL L 255, 2005 9 30, p. 22).

direktyvos 2003/109/EB⁴³, kad ES mėlynosios kortelės turėtojams būtų lengviau įgyti ES ilgalaikio gyventojų statusą;

- (38) siekiant skatinti aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų judumą tarp Sąjungos ir jų kilmės šalių, reikėtų numatyti nuostatas, kuriomis leidžiama nukrypti nuo Direktyvos 2003/109/EB, kad būtų galima nebūti šalyje ilgesnį laiką nei numatyta toje direktyvoje po to, kai aukšto lygio įgūdžių turintys trečiosios šalies darbuotojai įgyja ES ilgalaikio gyventojų statusą;
- (39) trečiųjų šalių aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų profesinis ir geografinis judumas turėtų būti pripažįstamas kaip pagrindinis būdas gerinti darbo rinkos veiksmingumą Sąjungoje, spręsti įgūdžių trūkumo problemą ir kompensuoti regioninius skirtumus. Reikėtų lengvinti judumą Sąjungoje;
- (40) reikėtų atsižvelgti į esamą teisinį netikrumą, susijusį su aukšto lygio įgūdžių turinčių darbuotojų komandiruotėmis, apibrėžiant šią sąvoką ir pateikiant veiklos, kuri visose valstybėse narėse bet kuriuo atveju turėtų būti laikoma verslo veikla, sąrašą. Antrajai valstybei narei neturėtų būti leidžiama reikalauti, kad ES mėlynosios kortelės turėtojai, kurie verčiasi verslo veikla, turėtų darbo leidimą ar kokį nors kitą leidimą nei pirmosios valstybės narės išduota ES mėlynoji kortelė. Jeigu ES mėlynąją kortelę išduoda valstybė narė, kuri taiko ne visą Šengeno *acquis*, šios kortelės turėtojas, remiantis ES mėlynąja kortele, turėtų turėti teisę atvykti į vieną ar kelias antrąsias valstybes nares ir pasilikti ten siekiant vykdyti verslo veiklą ne ilgiau kaip 90 dienų per bet kurį 180 dienų laikotarpį;
- (41) ES mėlynosios kortelės turėtojams turėtų būti leidžiama persikelti į antrąją valstybę narę supaprastintomis sąlygomis, jeigu jie, remdamiesi esama darbo sutartimi ar įpareigojančiu darbo pasiūlymu, ketina prašyti išduoti naują ES mėlynąją kortelę. Antrajai valstybei narei neturėtų būti leidžiama reikalauti, kad ES mėlynosios kortelės turėtojai turėtų kokį nors kitą leidimą nei pirmosios valstybės narės išduota ES mėlynoji kortelė. Kai tik jie per šioje direktyvoje nustatytą terminą pateikia paraišką išduoti ES mėlynąją kortelę, jiems turėtų būti leidžiama pradėti dirbti. Antrojoje valstybėje narėje ES mėlynosios kortelės išdavimo procedūra turėtų būti supaprastinta, palyginti su pirmosios ES mėlynosios kortelės išdavimo procedūra. Kadangi persikeliantis ES mėlynosios kortelės turėtojas vienoje valstybėje narėje kurį laiką jau vykdė aukšto lygio įgūdžių reikalaujančią veiklą, antrajai valstybei narei nereikėtų dar kartą tikrinti visų tų pačių duomenų. Tačiau judumas ir toliau turėtų būti grindžiamas paklausa, todėl antrojoje valstybėje narėje visuomet reikėtų reikalauti darbo sutarties, o darbo užmokestis turėtų atitikti tos antrojoje valstybės narės pagal šią direktyvą nustatytą ribą;
- (42) nors šioje direktyvoje nustatytos tam tikros specialios su atvykimu į antrąją valstybę narę ir pasilikimu joje siekiant vykdyti verslo veiklą ir su vykimu į antrąją valstybę narę prašyti jos teritorijoje išduoti naują ES mėlynąją kortelę susijusios taisyklės, taip pat taikomos visos kitos atitinkamose Šengeno *acquis* nuostatose įtvirtintos taisyklės, kuriomis reglamentuojamas asmenų judėjimas per sienas;
- (43) jeigu ES mėlynąją kortelę išduoda valstybė narė, kuri taiko ne visą Šengeno *acquis*, ir ES mėlynosios kortelės turėtojas šioje direktyvoje numatytais persikėlimo atvejais kerta išorės sieną, kaip tai suprantama pagal Europos Parlamento ir Tarybos

⁴³ 2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyva 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso (OL L 16, 2004 1 23, p. 44).

reglamentą (ES) 2016/399⁴⁴, valstybė narė turėtų turėti teisę reikalauti įrodymų, kad ES mėlynosios kortelės turėtojas atvyksta į jos teritoriją siekdamas vykdyti verslo veiklą arba norėdamas prašyti išduoti naują ES mėlynąją kortelę pagal darbo sutartį arba įpareigojantį darbo pasiūlymą. Jeigu persikeliama siekiant vykdyti verslo veiklą, toji valstybė narė turėtų galėti reikalauti veiklos tikslo ir pasilikimo įrodymų, pavyzdžiui, kvietimų, atvykimo bilietų arba dokumentų, kuriuose apibūdinama bendrovės verslo veikla ir ES mėlynosios kortelės turėtojo užimamos pareigos bendrovėje;

- (44) jeigu ES mėlynosios kortelės turėtojas vyksta į antrąją valstybę narę siekdamas prašyti išduoti ES mėlynąją kortelę ir yra lydimas šeimos narių, ši valstybė narė turėtų galėti reikalauti jų teisėto gyvenimo pirmojoje valstybėje narėje įrodymų. Be to, išorės sienos kirtimo atveju, kaip tai suprantama pagal Reglamentą (ES) 2016/399, valstybės narės, kurios taiko visą Šengeno *acquis*, turėtų patikrinti duomenis Šengeno informacinėje sistemoje ir neleisti atvykti asmenims, dėl kurių sistemoje pateiktas įspėjimas dėl neleidimo atvykti ar pasilikti, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1987/2006⁴⁵, arba pareikšti prieštaravimą dėl tokių asmenų judėjimo;
- (45) tarptautinės apsaugos gavėjų gyvenimo valstybėse narėse tikslais būtina užtikrinti, kad kitos valstybės narės nei ta, kuri suteikė tarptautinę apsaugą, būtų informuotos apie atitinkamų asmenų apsaugos aplinkybes, kad valstybės narės galėtų vykdyti su negrąžinimo principu susijusias prievoles;
- (46) jeigu valstybė narė ketina išsiųsti ES mėlynąją kortelę joje gavusį asmenį, kuris tarptautinę apsaugą gavo kitoje valstybėje narėje, šiam asmeniui turėtų būti taikoma apsauga nuo išsiuntimo, užtikrinama pagal Direktyvą 2011/95/ES ir pagal 1951 m. liepos 28 d. Konvencijos dėl pabėgėlių statuso su pakeitimais, padarytais 1967 m. sausio 31 d. Niujorke pasirašytu protokolu (Ženevos konvencija), 33 straipsnį;
- (47) jei asmens, kuriam suteikiama tarptautinė apsauga, išsiuntimas už Sąjungos teritorijos ribų yra leidžiamas pagal Direktyvą 2011/95/ES, valstybės narės turėtų privalėti užtikrinti, kad iš atitinkamų šaltinių, įskaitant tam tikrais atvejais valstybę narę, kuri suteikė tarptautinę apsaugą, būtų gauta ir atidžiai įvertinta visa informacija, siekiant užtikrinti, kad sprendimas išsiųsti tą asmenį, kuriam suteikta tarptautinė apsauga, atitiktų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 4 straipsnį;
- (48) siekiant stebėti, kaip įgyvendinama ši direktyva, reikėtų numatyti specialias ataskaitų teikimo nuostatas, leisiančias nustatyti ir galbūt atsverti jos galimą poveikį, susijusį su „protų nutekėjimu“ besivystančiose šalyse, ir išvengti „protų švaistymo“;
- (49) kadangi šios direktyvos tikslų, t. y. nustatyti specialią priėmimo tvarką ir patvirtinti ES mėlynąją kortelę turintiems trečiųjų šalių piliečiams, atvykstantiems į valstybių narių teritoriją dirbti aukšto lygio įgūdžių reikalaujantį darbą, ir jų šeimos nariams taikomas atvykimo ir apsigyvenimo sąlygas bei teises, valstybės narės negali deramai pasiekti, ypač kad būtų geriau pasinaudota bendru ES patrauklumu, kiek tai susiję su judumo tarp valstybių narių užtikrinimu ir vieno aiškaus priėmimo kriterijų rinkinio taikymu

⁴⁴ 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas) (OL L 77, 2016 3 23, p. 1).

⁴⁵ 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1987/2006 dėl antrosios kartos Šengeno informacinės sistemos (SIS II) sukūrimo, veikimo ir naudojimo (OL L 381, 2006 12 28, p. 4).

visose valstybėse narėse, to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;

- (50) šioje direktyvoje gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje pagal Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) 6 straipsnį;
- (51) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. bendrą valstybių narių ir Komisijos politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų⁴⁶ valstybės narės pagrįstais atvejais įsipareigojo prie pranešimų apie perkėlimo priemones pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudedamųjų dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Šios direktyvos atveju teisės aktų leidėjas laikosi nuomonės, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas;
- (52) pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 1 ir 2 straipsnius bei 4a straipsnio 1 dalį ir nedarant poveikio to protokolo 4 straipsniui, tos valstybės narės nedalyvauja priimant šią direktyvą ir ji nėra joms privaloma ar taikoma;
- (53) pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šią direktyvą ir ji nėra jai privaloma ar taikoma;
- (54) todėl Direktyva 2009/50/EB turėtų būti panaikinta,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I skyrius

Bendrosios nuostatos

1 straipsnis

Dalykas

Šia direktyva nustatomos:

- (a) trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių atvykimo į valstybių narių teritoriją siekiant dirbti aukšto lygio įgūdžių reikalaujantį darbą ir gyvenimo joje ilgesnį nei trijų mėnesių laikotarpį sąlygos ir teisės;
- (b) a punkte nurodytų trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių atvykimo ir apsigyvenimo sąlygos bei teisės kitose valstybėse narėse nei valstybė narė, kuri pirmoji suteikė ES mėlynąją kortelę.

⁴⁶

OL C 369, 2011 12 17, p. 14.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šioje direktyvoje:

- (a) trečiosios šalies pilietis – asmuo, kuris nėra Sąjungos pilietis, kaip apibrėžta Sutarties 20 straipsnio 1 dalyje;
- (b) aukšto lygio įgūdžių reikalaujantis darbas – darbas, kurį atlieka asmuo:
 - kuriam atitinkamoje valstybėje narėje pagal nacionalinę darbo teisę arba nacionalinę praktiką, neatsižvelgiant į teisinius santykius, suteikiama darbuotojams taikoma apsauga ir kuris įdarbinamas dirbti realaus ir faktinio darbo kito asmens naudai arba jam vadovaujant,
 - kuriam mokamas atlyginimas ir
 - kuris turi reikiamą kompetenciją, kurią įrodo aukšta profesinė kvalifikacija;
- (c) ES mėlynoji kortelė – leidimo gyventi šalyje dokumentas su įrašu „ES mėlynoji kortelė“, suteikiantis jos turėtojui teisę apsigyventi ir dirbti valstybės narės teritorijoje pagal šioje direktyvoje nustatytas sąlygas;
- (d) pirmoji valstybė narė – valstybė narė, kuri pirmoji išdavė trečiosios šalies piliečiui ES mėlynąją kortelę;
- (e) antroji valstybė narė – bet kuri valstybė narė, kuri nėra pirmoji valstybė narė ir kurioje ES mėlynosios kortelės turėtojas ketina pasinaudoti ar naudojasi judumo teise pagal šią direktyvą;
- (f) šeimos nariai – trečiųjų šalių piliečiai, kaip apibrėžta Direktyvos 2003/86/EB 4 straipsnio 1 dalyje;
- (g) aukšta profesinė kvalifikacija – kvalifikacija, kurią patvirtina aukštojo mokslo kvalifikacijos įrodymas arba aukšto lygio profesiniai įgūdžiai;
- (h) aukštojo mokslo kvalifikacija – diplomai, pažymėjimai ar kitas formalios kvalifikacijos įrodymas, kurį išdavė kompetentinga institucija ir kuriuo patvirtinama, kad sėkmingai baigta aukštojo mokslo ar lygiavertė tretinio mokslo programa, t. y. kursai, organizuojami švietimo įstaigos, kurią valstybė, kurioje ji yra, yra pripažinusi aukštojo mokslo įstaiga ar lygiaverte tretinio lavinimo institucija, jeigu studijos šiai kvalifikacijai įgyti truko ne trumpiau kaip trejus metus ir atitinka bent 2011 m. ISCED 6 lygį arba EKS 6 lygį pagal nacionalinę teisę;
- (i) aukšto lygio profesiniai įgūdžiai – įgūdžiai, kuriuos patvirtina ne trumpesnė kaip trejų metų profesinė patirtis, lygiavertė aukštojo mokslo kvalifikacijai, kuri būtina darbo sutartyje ar įpareigojančiame darbo pasiūlyme nurodytai profesijai ar sektoriui;
- (j) profesinė patirtis – faktinis ir teisėtas atitinkamos profesinės veiklos vykdymas;
- (k) reglamentuojamoji profesija – reglamentuojama profesija, kaip apibrėžta Direktyvos 2005/36/EB 3 straipsnio 1 dalies a punkte;
- (l) verslo veikla – laikina veikla, susijusi su darbdavio verslo interesais, pavyzdžiui, dalyvavimas vidaus ir išorės verslo susitikimuose, konferencijose ir seminaruose, derybose dėl verslo sandorių, pardavimo arba rinkodaros veikla, vidaus arba klientų

audito vykdymas, verslo galimybių tyrimas arba dalyvavimas mokymuose ir mokymasis;

- (m) tarptautinė apsauga – kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/95/ES 2 straipsnio a punkte.

3 straipsnis

Taikymo sritis

1. Ši direktyva taikoma trečiųjų šalių piliečiams, kurie kreipiasi dėl priėmimo į valstybės narės teritoriją arba buvo priimti į ją siekiant dirbti aukšto lygio įgūdžių reikalaujantį darbą.
2. Ši direktyva netaikoma trečiųjų šalių piliečiams:
 - (a) kurie prašo tarptautinės apsaugos ir laukia sprendimo dėl jų statuso arba kuriems valstybėje narėje pagal Tarybos direktyvą 2001/55/EB⁴⁷ suteikta laikinoji apsauga;
 - (b) kurie siekia apsaugos pagal valstybės narės nacionalinę teisę, tarptautinius įsipareigojimus arba praktiką ir laukia sprendimo dėl savo statuso arba kuriems apsauga taikoma pagal valstybės narės nacionalinę teisę, tarptautinius įsipareigojimus ar praktiką;
 - (c) kurie kreipiasi dėl leidimo apsigyventi valstybėje narėje kaip tyrėjai, kaip apibrėžta Direktyvoje (ES) 2016/801, kad galėtų vykdyti mokslinių tyrimų projektą;
 - (d) kuriems pagal Direktyvą 2003/109/EB valstybėje narėje suteiktas ES ilgalaikio gyventojų statusas ir kurie naudojami teise apsigyventi kitoje valstybėje narėje, siekdami vykdyti ekonominę veiklą kaip samdomieji darbuotojai arba savarankiškai dirbantys asmenys;
 - (e) kurie atvyksta į valstybę narę pagal įsipareigojimus, numatytus tarptautiniame susitarime dėl tam tikrų kategorijų su prekyba ir investicijomis susijusių fizinių asmenų atvykimo ir laikino buvimo supaprastinimo, išskyrus trečiųjų šalių piliečius, priimtus į valstybės narės teritoriją kaip bendrovių viduje perkeliama asmenys pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/66/ES⁴⁸;
 - (f) kurie priimti į valstybės narės teritoriją kaip sezoniniai darbuotojai pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/36/ES⁴⁹;
 - (g) kurių išsiuntimas buvo sustabdytas dėl faktinių ar teisinių priežasčių;
 - (h) kuriems taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 96/71/EB⁵⁰, jeigu jie yra komandiruojami atitinkamos valstybės narės teritorijoje;

⁴⁷ 2001 m. liepos 20 d. Tarybos direktyva 2001/55/EB dėl minimalių normų, suteikiant perkeltiesiems asmenims laikiną apsaugą esant masiniam srautui, ir dėl priemonių, skatinančių valstybių narių tarpusavio pastangų priimant tokius asmenis ir atsakant už tokio veiksmo padarinius pusiausvyrą (OL L 212, 2001 8 7, p. 12).

⁴⁸ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/66/ES dėl bendrovės viduje perkeliama trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo sąlygų (OL L 157, 2014 5 27, p. 1).

⁴⁹ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/36/ES dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir buvimo tikslu dirbti sezoniniais darbuotojais sąlygų (OL L 94, 2014 3 28, p. 375).

- (i) kurie pagal Sąjungos bei jos valstybių narių ir trečiųjų šalių susitarimus naudojami laisvo judėjimo teisėmis, lygiavertėmis Sąjungos piliečių teisėmis.
- 3. Šia direktyva nedaromas poveikis jokiai Sąjungos ir jos valstybių narių arba valstybių narių ir vienos ar daugiau trečiųjų šalių susitarimui, kuriame išvardijamos profesijos, kurioms ši direktyva netaikoma, siekiant užtikrinti etišką įdarbinimą sektoriuose, kuriuose trūksta darbuotojų, apsaugant žmogiškuosius išteklius tokius susitarimus pasirašiusiose besivystančiose šalyse.
- 4. Valstybės narės trečiųjų šalių piliečiams, siekiantiems dirbti aukšto lygio įgūdžių reikalaujančią darbą, neišduoda jokio kito leidimo nei ES mėlynoji kortelė.

4 straipsnis

Palankesnės nuostatos

- 1. Ši direktyva taikoma nedarant poveikio palankesnėms nuostatomis, nustatytoms:
 - (a) Sąjungos teisėje, įskaitant dvišalius ar daugiašalius susitarimus, sudarytus tarp Sąjungos arba Sąjungos bei jos valstybių narių ir vienos ar kelių trečiųjų šalių;
 - (b) dvišaliuose ar daugiašaliuose susitarimuose, kuriuos iki šios direktyvos įsigaliojimo dienos jau yra sudariusios viena ar kelios valstybės narės ir viena ar kelios trečiosios šalys.
- 2. Šia direktyva nepaveikiama valstybių narių teisė priimti naujas ar toliau taikyti esamas palankesnes nuostatas, susijusias su 10, 14, 15, 16 straipsniais ir 17 straipsnio 5 dalimi.

II skyrius

Priėmimo, atsisakymo ir panaikinimo kriterijai

5 straipsnis

Priėmimo kriterijai

- 1. Trečiosios šalies pilietis, prašantis išduoti ES mėlynąją kortelę:
 - (a) pateikia galiojančią darbo sutartį arba, kaip numatyta nacionalinėje teisėje, įpareigojantį pasiūlymą atitinkamoje valstybėje narėje ne trumpesnę kaip šešių mėnesių laikotarpį dirbti aukšto lygio įgūdžių reikalaujančią darbą;
 - (b) dėl reglamentuojamųjų profesijų: pateikia dokumentą, patvirtinantį, kad jis tenkina nacionalinės teisės aktuose nustatytas sąlygas ES piliečiams verstis reglamentuojamąja profesija, nurodyta darbo sutartyje arba įpareigojajame darbo pasiūlyme, kaip numatyta nacionalinės teisės aktuose;

⁵⁰

1996 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje (OL L 18, 1997 I 21, p. 1).

- (c) dėl nereglamentuojamų profesijų: pateikia įrodymą, patvirtinantį aukštą profesinę kvalifikaciją;
 - (d) pateikia galiojantį kelionės dokumentą, kaip nustatyta nacionalinėje teisėje, ir, jei reikia, prašymą išduoti vizą arba galiojančią vizą, arba, kai taikoma, galiojantį leidimą gyventi šalyje, arba galiojančią ilgalaikę vizą;
 - (e) pateikia įrodymų, kad turi sveikatos draudimą arba, jei tai numatyta nacionalinės teisės aktuose, yra kreipęsis dėl sveikatos draudimo, dengiančio visą riziką, kurią paprastai dengia atitinkamos valstybės narės piliečių draudimas, tais laikotarpiais, kuriais nenumatytas toks draudimas ir atitinkama teisė gauti išmokas, siejami su darbo sutartimi arba teikiami dėl to, kad dirbama pagal darbo sutartį.
2. Be 1 dalyje nustatytų sąlygų, metinis bruto darbo užmokestis, gaunamas pagal darbo sutartyje arba įpareigojančiame darbo pasiūlyme nurodytą mėnesinį arba metinį darbo užmokestį, negali būti mažesnis nei darbo užmokesčio riba, kurią šiuo tikslu yra nustačiusios ir paskelbusios valstybės narės. Valstybių narių nustatyta darbo užmokesčio riba turi bent 1,0 karto, tačiau ne daugiau kaip 1,4 karto viršyti vidutinį metinį bruto darbo užmokestį atitinkamoje valstybėje narėje.
 3. Valstybės narės reikalauja, kad būtų įvykdytos visos sąlygos aukšto lygio įgūdžių reikalaujančiam darbui, numatytos atitinkamose profesinėse srityse taikomuose įstatymuose, kolektyviniuose susitarimuose ar praktikoje.
 4. Nukrypstant nuo 2 dalies, darbo užmokesčio riba profesijoms, dėl kurių esama ypač didelė darbuotojų iš trečiųjų šalių paklausa ir kurios priskiriamos ISCO 1 ir 2 svarbiausioms grupėms, yra 80 proc. pagal šio straipsnio 2 dalį atitinkamos valstybės narės nustatytos darbo užmokesčio ribos.
 5. Nukrypstant nuo 2 dalies, kalbant apie trečiųjų šalių piliečius, kurie ne anksčiau nei prieš trejus metus iki ES mėlynosios kortelės paraiškos padavimo įgijo aukštojo mokslo kvalifikaciją, darbo užmokesčio riba yra 80 proc. pagal šio straipsnio 2 dalį atitinkamos valstybės narės nustatytos darbo užmokesčio ribos. Trejų metų laikotarpis taikomas pakartotinai po kiekvieno aukštojo mokslo kvalifikacijos lygio.

Šios dalies pirmojoje pastraipoje nurodyta darbo užmokesčio riba taikoma visais atvejais, kai per šį trejų metų laikotarpį pateikiama paraiška išduoti pirmąją ES mėlynąją kortelę arba pratęsti jos galiojimą. Jeigu per trejų metų laikotarpį išduotos ES mėlynosios kortelės galiojimas pratęsiamas pasibaigus trejų metų laikotarpiui, taikoma šio straipsnio 2 dalyje nurodyta darbo užmokesčio riba. Tačiau jeigu pirmoji ES mėlynoji kortelė, išduota per trejų metų laikotarpį, buvo išduota trumpesniam nei 24 mėnesių laikotarpiui, jos galiojimą pratęsiant pirmą kartą taikoma mažesnė šios dalies pirmojoje pastraipoje nurodyta darbo užmokesčio riba.
 6. Valstybės narės lengvina dokumentų, kuriais pagal 1 dalies c punktą patvirtinama atitinkama aukšta profesinė kvalifikacija, patvirtinimą ir pripažinimą.
 7. Valstybės narės atmeta trečiųjų šalių piliečių, kurie laikomi keliančiais grėsmę viešajai tvarkai, visuomenės saugumui ar visuomenės sveikatai, paraiškas.
 8. Valstybės narės gali reikalauti, kad atitinkamas trečiosios šalies pilietis nurodytų savo adresą jų teritorijoje.

Jei pagal valstybės narės nacionalinę teisę paraiškos padavimo metu reikalaujama nurodyti adresą, o atitinkamas trečiosios šalies pilietis savo būsimo adreso dar nežino, valstybės narės priima laikiną adresą. Tokiu atveju savo nuolatinį adresą

trečiosios šalies pilietis nurodo vėliausiai tuo metu, kai pagal 8 straipsnį išduodama ES mėlynąją kortelę.

6 straipsnis

Atmetimo pagrindai

1. Valstybės narės atmeta ES mėlynosios kortelės paraišką bet kuriuo iš toliau nurodytų atvejų:
 - (a) pareiškėjas netenkina 5 straipsnyje nurodytų sąlygų;
 - (b) pateikti dokumentai gauti apgaule, yra suklastoti arba padirbti.
2. Jeigu valstybės narės darbo rinkoje įvyksta didelių sutrikimų (pavyzdžiui, atsiranda aukštas tam tikros profesijos ar tam tikro sektoriaus darbuotojų nedarbo lygis), kurie gali pasireikšti tik tam tikroje jos teritorijos dalyje, valstybės narės gali patikrinti, ar konkrečios laisvos darbo vietos negalėtų užimti tos valstybės narės ar Sąjungos darbuotojai, trečiųjų šalių piliečiai, teisėtai gyvenantys toje valstybėje narėje ir jau esantys jos darbo rinkos dalimi pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę, arba ES ilgalaikiai gyventojai, norintys persikelti į šią valstybę narę ir dirbti aukšto lygio įgūdžių reikalaujantį darbą pagal Direktyvos 2003/109/EB III skyrių.

Atitinkama valstybė narė praneša Komisijai apie savo ketinimą atlikti tokią su konkrečia profesija ar konkrečiu sektoriumi susijusią patikrą, kurią ji gali apriboti konkrečioje jos teritorijos dalyje susidariusia padėtimi, dėl per kitus 12 mėnesių iš trečiųjų šalių atvykstančių trečiųjų šalių piliečių ir pateikia Komisijai visas svarbias priežastis, kuriomis toks sprendimas yra grindžiamas. Kiekvieną kartą pratęsdama šį laikotarpį 12 mėnesių, atitinkama valstybė narė siunčia naują pagrįstą pranešimą.
3. Valstybės narės gali atmesti ES mėlynosios kortelės paraišką, jeigu:
 - (a) darbdavys neįvykdė savo teisinių prievolių socialinės apsaugos, mokesčių, darbo teisių ar darbo sąlygų srityse;
 - (b) pagal nacionalinius nemokumo įstatymus darbdavio verslas yra likviduojamas ar buvo likviduotas arba jeigu nevykdoma jokia ekonominė veikla, arba
 - (c) darbdavys yra nubaustas už neteisėtai šalyje esančių trečiųjų šalių piliečių įdarbinimą pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/52/EB⁵¹ 9 straipsnį arba už nedeklaruojamą ar neteisėtą darbą pagal nacionalinę teisę.
4. Valstybės narės gali atmesti ES mėlynosios kortelės paraišką, kad užtikrintų etišką įdarbinimą sektoriuose, kuriuose kilmės šalyse trūksta kvalifikuotų darbuotojų.
5. Nedarant poveikio 1 daliai, priimant kiekvieną sprendimą atmesti paraišką atsižvelgiama į konkrečias atvejo aplinkybes ir laikomasi proporcingumo principo.

⁵¹

2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/52/EB, kuria numatomi sankcijų ir priemonių nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių darbdaviams būtiniausi standartai (OL L 168, 2009 6 30, p. 24).

ES mėlynosios kortelės panaikinimas arba jos galiojimo nepratęsimas

1. Valstybės narės panaikina ES mėlynąją kortelę arba atsisako pratęsti jos galiojimą, jeigu:
 - (a) ES mėlynoji kortelė arba pateikti dokumentai gauti apgaule, yra suklastoti ar padirbti;
 - (b) trečiosios šalies pilietis nebeturi galiojančios aukšto lygio įgūdžių reikalaujančio darbo sutarties ar pagal 5 straipsnio 1 dalies b ir c punktus reikalaujamos kvalifikacijos arba, kai taikoma, jo darbo užmokestis nebeatitinka 5 straipsnio 2, 4 ar 5 dalyse nurodytos darbo užmokesčio ribos, nedarant poveikio 14 straipsniui.
2. Valstybės narės pagal šią direktyvą išduotą ES mėlynąją kortelę gali panaikinti arba atsisakyti pratęsti jos galiojimą bet kuriuo iš šių atvejų:
 - (a) dėl viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ar visuomenės sveikatos priežasčių;
 - (b) kai taikoma, jeigu darbdavys neįvykdė savo teisinių prievolių socialinės apsaugos, mokesčių, darbo teisių ar darbo sąlygų srityse;
 - (c) jeigu nebetenkinamos sąlygos, nustatytos taikomuose teisės aktuose, kolektyvinėse sutartyse ar praktikoje dėl aukšto lygio įgūdžių reikalaujančio darbo atitinkamose profesinėse srityse;
 - (d) jeigu trečiosios šalies pilietis nepranešė apie pasikeitimus, nurodytus 13 straipsnio 1 dalyje, kai taikoma, ir 14 straipsnio 3 dalyje;
 - (e) jeigu trečiosios šalies pilietis nebeturi galiojančio kelionės dokumento;
 - (f) jeigu trečiosios šalies pilietis netenkina judumo sąlygų pagal šį skyrių arba piktnaudžiaudamas pakartotinai naudoja šio skyriaus judumo nuostatomis.

Jeigu ES mėlynoji kortelė panaikinama arba jos galiojimas nepratęsiamas remiantis šio straipsnio 2 dalies e punktu, valstybės narės, prieš panaikindamos ES mėlynąją kortelę ar atsisakydamos atnaujinti jos galiojimą, atitinkamam trečiosios šalies piliečiui nustato pagrįstą terminą, per kurį jis turi gauti ir pateikti galiojantį kelionės dokumentą.
3. Informacijos trūkumas pagal 13 straipsnio 1 dalį arba 14 straipsnio 3 dalį nelaikomas pakankama priežastimi panaikinti ES mėlynąją kortelę arba nepratęsti jos galiojimo, jei kortelės turėtojas įrodo, kad informacija nepasiekė kompetentingų institucijų dėl nuo jo valios nepriklausančios priežasties.
4. Nedarant poveikio 1 daliai, priimant kiekvieną sprendimą panaikinti ES mėlynąją kortelę arba atsisakyti pratęsti jos galiojimą atsižvelgiama į konkrečias atvejo aplinkybes ir laikomasi proporcingumo principo.

III skyrius

ES mėlynoji kortelė ir procedūra

8 straipsnis

ES mėlynoji kortelė

1. Jeigu trečiosios šalies pilietis atitinka 5 straipsnyje nurodytus kriterijus ir jeigu nėra pagrindo atmesti jo paraišką pagal 6 straipsnį, jam išduodama ES mėlynoji kortelė.
Jeigu valstybė narė leidimus gyventi šalyje išduoda tik savo teritorijoje, o trečiosios šalies pilietis tenkina šioje direktyvoje nustatytas priėmimo sąlygas, atitinkama valstybė narė išduoda jam reikiamą vizą.
2. Valstybės narės nustato standartinę ES mėlynosios kortelės galiojimo laikotarpį, kuris turi būti bent 24 mėnesiai. Jei darbo sutartis sudaryta trumpesniam laikotarpiui, ES mėlynoji kortelė išduodama bent darbo sutarties laikotarpiui ir dar trims mėnesiams. Jeigu ES mėlynoji kortelė pratęsiama, jos galiojimo laikotarpis bet kuriuo atveju turi būti bent 24 mėnesiai.
3. Valstybės narės kompetentingos institucijos išduoda ES mėlynąją kortelę naudodamos Reglamente (EB) Nr. 1030/2002 nustatytą vienodą formą. Pagal to reglamento priedo a punkto 7.5–9 įrašą valstybės narės ES mėlynojoje kortelėje nurodo patekimo į valstybės narės darbo rinką sąlygas, kaip numatyta šios direktyvos 13 straipsnio 1 dalyje. Valstybės narės leidimo gyventi šalyje skiltyje „Leidimo rūšis“ įrašo žodžius „ES mėlynoji kortelė“.
4. Jeigu valstybė narė išduoda ES mėlynąją kortelę trečiosios šalies piliečiui, kuriam ji suteikė tarptautinę apsaugą, ji šio trečiosios šalies piliečio ES mėlynosios kortelės skiltyje „Pastabos“ įrašo tokią pastabą: „Tarptautinę apsaugą [data] suteikė [valstybės narės pavadinimas]“. Jeigu ši valstybė narė panaikina ES mėlynosios kortelės turėtojo turimą tarptautinę apsaugą, prireikus ji išduoda naują ES mėlynąją kortelę be minėtos pastabos.
5. Jeigu valstybė narė išduoda ES mėlynąją kortelę trečiosios šalies piliečiui, kuriam tarptautinę apsaugą suteikė kita valstybė narė, ES mėlynąją kortelę išduodanti valstybė narė ES mėlynojoje kortelėje įrašo pastabą „Tarptautinę apsaugą [data] suteikė [valstybės narės pavadinimas]“.
Prieš įrašydama šią pastabą, valstybė narė praneša toje pastaboje nurodytinai valstybei narei apie ES mėlynosios kortelės išdavimą ir paprašo šios valstybės narės pateikti informaciją apie tai, ar ES mėlynosios kortelės turėtoju vis dar taikoma tarptautinė apsauga. Pastaboje nurodyta valstybė narė į prašymą suteikti informaciją atsako ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo šio prašymo gavimo. Jeigu tarptautinė apsauga panaikinta galutiniu sprendimu, ES mėlynąją kortelę išduodanti valstybė narė neįrašo pastabos.
Jeigu pagal atitinkamus tarptautinius dokumentus ar nacionalinę teisę atsakomybė už ES mėlynosios kortelės turėtojo tarptautinę apsaugą perleidžiama valstybei narei po to, kai ji pagal pirmąją pastraipą išdavė ES mėlynąją kortelę, ši valstybė narė atitinkamai pakeičia pastabą per tris mėnesius nuo perdavimo.
6. ES mėlynoji kortelė savo galiojimo laikotarpiu jos turėtoju suteikia teisę:

- (a) atvykti, pakartotinai atvykti ir būti ES mėlynąją kortelę išdavusios valstybės narės teritorijoje;
- (b) naudotis šioje direktyvoje pripažintomis teisėmis.

9 straipsnis

Paraiškos dėl priėmimo

1. Valstybės narės nusprendžia, ar ES mėlynosios kortelės paraišką pateikia trečiosios šalies pilietis, ar jo darbdavys. Valstybės narės taip pat gali leisti, kad paraišką pateiktų bet kuris iš jų.
2. Paraiška svarstoma ir nagrinėjama, kai atitinkamas trečiosios šalies pilietis dar negyvena valstybės narės, į kurią prašo būti priimtas, teritorijoje, arba kai jis jau teisėtai gyvena šios valstybės narės teritorijoje.

10 straipsnis

Procedūrinės apsaugos priemonės

1. Valstybių narių kompetentingos institucijos priima sprendimą dėl ES mėlynosios kortelės paraiškos ir raštu informuoja pareiškėją, laikydamosi atitinkamos valstybės narės nacionalinės teisės aktuose nustatytos informavimo tvarkos. Pranešimas pateikiamas ne vėliau kaip per 60 dienų nuo paraiškos pateikimo dienos.
Jeigu darbdavys yra pripažintas pagal 12 straipsnį, pranešimas pateikiamas ne vėliau kaip per 30 dienų nuo paraiškos pateikimo dienos.
2. Išimtinėmis ir tinkamai pagrįstomis aplinkybėmis, susijusiomis su paraiškos sudėtingumu, valstybės narės gali pratęsti šio straipsnio 1 dalyje nurodytą maksimalų laikotarpį 30 dienų. Jos praneša pareiškėjui apie pratęsimą prieš pasibaigiant tam maksimaliam laikotarpiui.
3. Jeigu su paraiška pateikta patvirtinamoji informacija ar dokumentai yra netinkami ar neišsamūs, kompetentingos institucijos praneša pareiškėjui, kokia papildoma informacija yra reikalinga, ir nustato pagrįstą terminą tokiai informacijai pateikti. 1 dalyje nurodytas laikotarpis sustabdomas, kol valdžios institucijos gaus reikiamą papildomą informaciją ar dokumentus. Jei per nustatytą terminą papildoma informacija ar dokumentai nepateikiami, paraiška gali būti atmesta.
4. Apie kiekvieną sprendimą atmesti ES mėlynosios kortelės paraišką ar sprendimą nepratęsti ES mėlynosios kortelės galiojimo arba ją panaikinti raštu pranešama atitinkamam trečiosios šalies piliečiui ir, kai tinkama, jo darbdaviui, laikantis atitinkamuose nacionalinės teisės aktuose nustatytos informavimo tvarkos. Pranešime nurodomos sprendimo priežastys ir kompetentinga institucija, kuriai galima pateikti skundą, taip pat skundo pateikimo terminas. Valstybės narės pagal nacionalinę teisę numato veiksmingą teisminę teisių gynimo priemonę.
5. Pareiškėjui leidžiama pateikti paraišką pratęsti ES mėlynosios kortelės galiojimą, prieš pasibaigiant jos galiojimo terminui. Valstybės narės gali nustatyti, kad paraiška pratęsti ES mėlynosios kortelės galiojimą turi būti pateikta per ne ilgesnį kaip 60 dienų laikotarpį iki kortelės galiojimo pabaigos.

6. Jeigu ES mėlynoji kortelė baigia galioti per galiojimo pratęsimo procedūrą, valstybės narės leidžia trečiosios šalies piliečiui pasilikti savo teritorijoje, kol kompetentingos institucijos priims sprendimą dėl paraiškos.

11 straipsnis

Mokesčiai

Valstybių narių už paraiškų nagrinėjimą renkami mokesčiai negali būti neproporcingi ar per dideli.

12 straipsnis

Pripažinti darbdaviai

1. Valstybės narės gali nuspręsti numatyti darbdavių pripažinimo procedūras pagal savo nacionalinę teisę arba administracinę praktiką, kad būtų taikomos supaprastintos ES mėlynosios kortelės gavimo procedūros.

Jeigu valstybė narė nusprendžia numatyti pripažinimo procedūras, ji atitinkamiems darbdaviams suteikia aiškia ir skaidrią informaciją apie, be kita ko, patvirtinimo sąlygas ir kriterijus, pripažinimo galiojimo laikotarpį ir sąlygų nevykdymo pasekmes, įskaitant galimą pripažinimo panaikinimą ir galiojimo nepratęsimą, taip pat taikytinas sankcijas.

Dėl pripažinimo procedūrų darbdaviai neturi patirti neproporcingos ar pernelyg didelės administracinės naštos ar sąnaudų.

2. Valstybės narės gali atsisakyti pripažinti darbdavį pagal šio straipsnio 1 dalį, jeigu darbdavys nubaustas už neteisėtai šalyje esančių trečiosios šalies piliečių įdarbinimą pagal Direktyvą 2009/52/EB.

Supaprastintos procedūros apima paraiškų nagrinėjimą, kaip numatyta 10 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje. Pareiškėjai atleidžiami nuo pareigos pateikti 5 straipsnio 1 dalies c ir e punktuose ir 5 straipsnio 8 dalyje nurodytus įrodymus.

3. Valstybės narės numato priemones užkirsti kelią galimiems piktnaudžiavimams. Šios priemonės gali apimti stebėjimą, reguliarių vertinimą ir, kai tinkama, patikrą pagal nacionalinę teisę ar administracinę praktiką.

Valstybės narės, be kitų priemonių, gal atsisakyti pratęsti pripažinto darbdavio statuso galiojimą arba nuspręsti jį panaikinti, jeigu darbdavys nesilaikė jam pagal šią direktyvą tenkančių prievolių arba jeigu pripažinimas gautas apgaulės būdu.

IV skyrius

Teisės

13 straipsnis

Galimybė patekti į darbo rinką

1. ES mėlynosios kortelės turėtojams suteikiamos visos galimybės gauti aukšto lygio įgūdžių reikalaujantį darbą atitinkamoje valstybėje narėje. Valstybės narės gali reikalauti, kad apie darbdavio pasikeitimą ir pokyčius, turinčius įtakos 5 straipsnyje nurodytų priėmimo kriterijų atitikčiai, būtų pranešama nacionalinėje teisėje nustatyta tvarka.
Pranešimo procedūra nesustabdo ES mėlynosios kortelės turėtojo teisės toliau dirbti.
2. Nedarant poveikio 5 straipsnyje nurodytiems priėmimo kriterijams, ES mėlynosios kortelės turėtojai lygiagrečiai su aukšto lygio įgūdžių reikalaujančiu darbu gali imtis savarankiškai dirbančiojo veiklos.
3. Nukrypdomos nuo 1 dalies, valstybės narės gali toliau taikyti galimybės įsidarbinti apribojimus, jeigu darbas susijęs su viešosios valdžios funkcijų vykdymu ir atsakomybe už valstybės bendrojo intereso apsaugą.
4. Šis straipsnis taikomas nedarant poveikio pirmenybės Sąjungos piliečiams principo, jeigu jis taikytinas pagal atitinkamų Stojimo aktų nuostatas.

14 straipsnis

Laikinas nedarbas

1. Nedarbas savaime negali būti ES mėlynosios kortelės panaikinimo priežastis, nebent nedarbo laikotarpis trunka ilgiau nei tris mėnesius iš eilės arba bedarbiu tampama dažniau negu kartą per ES mėlynosios kortelės galiojimo laikotarpį.
2. Per 1 dalyje nurodytą laikotarpį ES mėlynosios kortelės turėtoji leidžiama ieškoti darbo ir jo imtis 13 straipsnyje nurodytomis sąlygomis.
3. ES mėlynosios kortelės turėtojas pagal reikiamą nacionalinę tvarką gyvenamosios vietos valstybės narės kompetentingoms institucijoms praneša apie nedarbo laikotarpio pradžią ir, kai tinkama, pabaigą.

15 straipsnis

Vienodas požiūris

1. ES mėlynosios kortelės turėtojams taikomos tokios pat sąlygos kaip ir ES mėlynąją kortelę išdavusios valstybės narės piliečiams šiose srityse:
 - (a) įdarbinimo sąlygų, įskaitant minimalų darbingą amžių, ir darbo sąlygų, įskaitant darbo užmokestį ir atleidimą iš darbo, darbo valandas, atostogas ir poilsio dienas, taip pat su sveikata ir sauga darbo vietoje susijusių reikalavimų;

- (b) asociacijų laisvės ir laisvės jungtis į sąjungas bei stoti į darbuotojams ar darbdaviams atstovaujančias organizacijas ar į bet kurias kitas organizacijas, kurių nariai yra konkrečios profesijos atstovai, įskaitant teisę naudotis visomis tokių organizacijų teikiamomis teisėmis ir privilegijomis, nedarant poveikio nacionalinėms nuostatomis dėl viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo;
 - (c) švietimo ir profesinio mokymo;
 - (d) diplomų, pažymėjimų ir kitų profesinės kvalifikacijos dokumentų pripažinimo pagal atitinkamas nacionalines procedūras;
 - (e) socialinės apsaugos sričių, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 883/2004 3 straipsnyje;
 - (f) galimybės naudotis prekėmis ir paslaugomis bei visuomenei prieinamų prekių ir paslaugų pasiūla, įskaitant būsto įsigijimo procedūras ir įdarbinimo tarnybų teikiamas informavimo bei konsultavimo paslaugas.
2. Taikydama šio straipsnio 1 dalies c punktą, atitinkama valstybė narė gali apriboti vienodų sąlygų taikymą stipendijų ir paskolų studijoms bei pragyvenimui ir kitų su viduriniu ugdymu, aukštuoju mokslu bei profesiniu mokymu susijusių stipendijų ir paskolų srityse. Galimybei įstoti į universitetą ir aukštojo mokslo įstaigą gali būti taikomos konkrečios nacionalinėje teisėje nustatytos būtiniosios sąlygos.
- Kalbant apie šio straipsnio 1 dalies f punktą, atitinkama valstybė narė gali apriboti vienodą požiūrį, kiek jis susijęs su būsto gavimo procedūromis. Šios nuostatos neturi įtakos laisvei sudaryti sutartis pagal Sąjungos ir nacionalinę teisę.
3. Į trečiąją šalį persikeliantys ES mėlynosios kortelės turėtojai arba trečiojoje šalyje gyvenantys maitintojo netekę jų šeimos nariai, kurie įgyja teises dėl ES mėlynosios kortelės turėtojo, gauna su senatve, negalia ir mirtimi susijusias įstatymu nustatytas pensijas, grindžiamas ES mėlynosios kortelės turėtojo ankstesniu darbu ir įgyjamas pagal Reglamento (EB) Nr. 883/2004 3 straipsnyje nurodytus teisės aktus, tokiomis pačiomis sąlygomis ir tokio paties dydžio, kaip ir atitinkamų valstybių narių piliečiai, kai jie persikelia gyventi į trečiąją šalį.
4. 1 dalyje nustatyta teisė į vienodų sąlygų taikymą neturi įtakos valstybės narės teisei panaikinti ES mėlynąją kortelę arba atsisakyti ją pratęsti pagal 7 straipsnį.
5. Šis straipsnis netaikomas ES mėlynosios kortelės turėtojams, kuriems atitinkamoje valstybėje narėje pagal Sąjungos teisę suteikta teisė į laisvą judėjimą.
6. ES mėlynosios kortelės turėtojams, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, šis straipsnis taikomas tik jeigu jie gyvena kitoje valstybėje narėje nei tarptautinę apsaugą jiems suteikusi valstybė narė.

16 straipsnis

Šeimos nariai

1. Tarybos direktyva 2003/86/EB taikoma kartu su šiame straipsnyje numatytais leidžiančiomis nukrypti nuostatomis.
2. Nukrypstant nuo Direktyvos 2003/86/EB 3 straipsnio 1 dalies ir 8 straipsnio, šeimos susijungimui netaikomas reikalavimas, kad ES mėlynosios kortelės turėtojas turėtų pagrįstas perspektyvas gauti teisę nuolat gyventi šalyje arba būtų pragyvenęs šalyje tam tikrą minimalų laikotarpį.

3. Nukrypstant nuo Direktyvos 2003/86/EB 4 straipsnio 1 dalies trečios pastraipos ir 7 straipsnio 2 dalies antros pastraipos, jose nurodytos integracijos sąlygos ir priemonės gali būti taikomos tik tada, kai atitinkamiems asmenims jau yra leistas šeimos susijungimas.
4. Nukrypstant nuo Direktyvos 2003/86/EB 5 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos, jeigu tenkinamos šeimos susijungimo sąlygos ir paraiškos pateiktos vienu metu, leidimai gyventi šalyje šeimos nariams išduodami tuo pat metu kaip ir ES mėlynoji kortelė. Jeigu šeimos nariai prie ES mėlynosios kortelės turėtojo prisijungia po to, kai jam išduodama ES mėlynoji kortelė, ir jeigu yra tenkinamos šeimos susijungimo sąlygos, leidimai gyventi šalyje išduodami ne vėliau kaip per 60 dienų nuo paraiškos padavimo dienos.
5. Nukrypstant nuo Direktyvos 2003/86/EB 13 straipsnio 2 ir 3 dalių, šeimos narių leidimų gyventi šalyje galiojimo laikotarpis yra toks pat, kaip ir leidimų gyventi šalyje, išduotų ES mėlynosios kortelės turėtojui, jei tai leidžiama atsižvelgiant į jų kelionės dokumentų galiojimo laiką.
6. Nukrypstant nuo Direktyvos 2003/86/EB 14 straipsnio 1 dalies b punkto ir 2 dalies, valstybės narės netaiko jokio termino galimybei patekti į darbo rinką. Nedarant poveikio šios direktyvos 13 straipsnio 3 dalyje nurodytiems apribojimams, šeimos nariams suteikiama galimybė atitinkamoje valstybėje narėje dirbti samdomą darbą arba savarankiškai dirbti.

Prieš suteikdamos galimybę įsidarbinti šeimos nariui, valstybės narės gali patikrinti, ar atitinkamos laisvos darbo vietos negalėtų užimti tos valstybės narės ar Sąjungos darbuotojai, trečiųjų šalių piliečiai, teisėtai gyvenantys toje valstybėje narėje ir jau esantys jos darbo rinkos dalimi pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę, arba ES ilgalaikiai gyventojai, pageidaujantys persikelti į šią valstybę narę ir dirbti pagal Tarybos direktyvos 2003/109/EB III skyrių.
7. Nukrypstant nuo Direktyvos 2003/86/EB 15 straipsnio 1 dalies, siekiant apskaičiuoti penkerių metų gyvenimo laikotarpį, būtiną atskiram leidimui gyventi šalyje gauti, gyvenimo įvairiose valstybėse narėse laikas sumuojamas.
8. 17 straipsnio nuostatos dėl ES mėlynosios kortelės turėtojo gyvenimo skirtingose valstybėse narėse laikotarpių sumavimo, siekiant įgyti ES ilgalaikio gyventojų statusą, taikomos pagal analogiją.
9. Šis straipsnis netaikomas ES mėlynosios kortelės turėtojams, kuriems atitinkamoje valstybėje narėje pagal Sąjungos teisę suteikta teisė į laisvą judėjimą.
10. ES mėlynosios kortelės turėtojams, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, šis straipsnis taikomas tik jeigu jie gyvena kitoje valstybėje narėje nei tarptautinę apsaugą jiems suteikusi valstybė narė.

17 straipsnis

ES mėlynosios kortelės turėtojų ES ilgalaikio gyventojų statusas

1. Direktyva 2003/109/EB taikoma su šiame straipsnyje nustatytais leidžiančiomis nukrypti nuostatomis.
2. Nukrypstant nuo Direktyvos 2003/109/EB 4 straipsnio 1 dalies, valstybės narės suteikia ES ilgalaikio gyventojų statusą trečiųjų šalių piliečiams, kurie trejus metus

iki pat atitinkamos paraiškos padavimo teisėtai ir nepertraukiamai gyveno jos teritorijoje kaip ES mėlynosios kortelės turėtojai.

ES ilgalaikio gyventojų statusas, suteiktas pagal šios dalies pirmą pastraipą, gali būti panaikintas prieš pasibaigiant Direktyvos 2003/109/EB 4 straipsnio 1 dalyje nurodytam penkerių metų teisėto ir nepertraukiamo gyvenimo valstybių narių teritorijoje laikotarpiui, jeigu trečiosios šalies pilietis tampa bedarbiu ir neturi pakankamai išteklių sau ir, jei taikytina, savo šeimos nariams išlaikyti, nepasinaudodamas atitinkamos valstybės narės socialinės paramos sistema.

Tačiau ES ilgalaikio gyventojų statusas nenaikinamas, jeigu trečiosios šalies pilietis:

- (a) laikinai negali dirbti dėl ligos ar nelaimingo atsitikimo;
- (b) yra tinkamai registruotas priverstinis bedarbis ir užsiregistravo atitinkamoje įdarbinimo tarnyboje kaip ieškantysis darbo;
- (c) pradeda profesinį mokymą, kuris yra susijęs su ankstesniu darbu, nebent atitinkamas trečiosios šalies pilietis yra priverstinis bedarbis.

3. Nukrypstant nuo Direktyvos 2003/109/EB 4 straipsnio 1 dalies, ES mėlynosios kortelės turėtojas, pasinaudojęs šios direktyvos 20 straipsnyje numatyta galimybe, gali susumuoti gyvenimo įvairiose valstybėse narėse laikotarpius, kad įvykdytų gyvenimo šalyje trukmės reikalavimą, jei tenkina šias sąlygas:

- (a) penkerius metus teisėtai ir nepertraukiamai gyvena valstybių narių teritorijoje ir
- (b) iki pat atitinkamos paraiškos padavimo dvejus metus teisėtai ir nepertraukiamai gyvena valstybės narės, kurioje pateikta paraiška suteikti ES ilgalaikio gyventojų statusą, teritorijoje kaip ES mėlynosios kortelės turėtojas.

4. Apskaičiuojant šio straipsnio 3 dalies a punkte nurodytą penkerių metų teisėto ir nepertraukiamo gyvenimo Sąjungoje laikotarpį ir nukrypstant nuo Direktyvos 2003/109/EB 4 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos, penkerių metų laikotarpis nenutrūksta dėl nebuvimo valstybių narių teritorijoje laikotarpių, jeigu šie laikotarpiai neviršija dvylikos iš eilės einančių mėnesių ir iš viso neviršija aštuoniolikos mėnesių per penkerių metų teisėto ir nepertraukiamo gyvenimo šalyje laikotarpį.

5. Nukrypstant nuo Direktyvos 2003/109/EB 9 straipsnio 1 dalies c punkto, valstybės narės iki dvidešimt keturių iš eilės einančių mėnesių pratęsia laikotarpį, per kurį ES ilgalaikio leidimo gyventi šalyje su šios direktyvos 18 straipsnio 2 dalyje nurodytu įrašu turėtojas ir jo šeimos nariai, kuriems suteiktas ES ilgalaikio gyventojų statusas, gali būti išvykę iš valstybių narių teritorijos.

6. 4 ir 5 dalyse nustatytų leidžiančių nukrypti nuostatų taikymas gali būti apribotas tais atvejais, kai atitinkamas trečiosios šalies pilietis gali įrodyti, kad jis buvo išvykęs iš valstybių narių teritorijos, kad vykdytų ekonominę veiklą kaip samdomas ar savarankiškai dirbantis darbuotojas arba vykdytų savanorišką veiklą, arba studijuotų savo kilmės šalyje.

7. 15 straipsnio 1 dalies f punktas, 19 straipsnis ir, jei taikytina, 16 bei 21 straipsniai taikomi ilgalaikio leidimo gyventi šalyje turėtojams su 18 straipsnio 2 dalyje nurodyta pastaba.

8. Jeigu ES ilgalaikis gyventojas, turintis ilgalaikį leidimą gyventi šalyje su šios direktyvos 18 straipsnio 2 dalyje nurodyta pastaba, pasinaudoja savo teise persikelti į

antrąją valstybę narę pagal Direktyvos 2003/109/EB III skyrių, tos direktyvos 14 straipsnio 3 ir 4 dalys bei 15 straipsnio 2 dalies b punktas netaikomi. Antroji valstybė narė gali taikyti priemones pagal šios direktyvos 20 straipsnio 6 dalį.

18 straipsnis

Ilgalaikis leidimas gyventi šalyje

1. ES mėlynosios kortelės turėtojams, tenkinantiems šios direktyvos 17 straipsnyje išdėstytas sąlygas ES ilgalaikio gyventojų statusui įgyti, išduodamas leidimas gyventi šalyje pagal Reglamento (EB) Nr. 1030/2002 1 straipsnio 2 dalies a punktą.
2. Valstybės narės į šio straipsnio 1 dalyje nurodyto leidimo gyventi šalyje skiltį „Pastabos“ įrašo žodžius „Buvęs ES mėlynosios kortelės turėtojas“.

V skyrius

Judumas tarp valstybių narių

19 straipsnis

Verslo veikla antrojoje valstybėje narėje

1. Jeigu trečiosios šalies pilietis, turintis galiojančią ES mėlynąją kortelę, išduotą valstybės narės, kuri taiko visą Šengeno *acquis*, atvyksta į vieną ar kelias antrąsias valstybes nares ir pasilieka ten 90 dienų per bet kurį 180 dienų laikotarpį siekdamas vykdyti verslo veiklą, antroji valstybė narė nereikalauja jokio leidimo vykdyti šią veiklą, išskyrus pirmosios valstybės narės išduotą ES mėlynąją kortelę.
2. Trečiosios šalies pilietis, turintis galiojančią ES mėlynąją kortelę, išduotą valstybės narės, kuri taiko ne visą Šengeno *acquis*, turi teisę atvykti į vieną ar kelias antrąsias valstybes nares ir ten pasilikti siekdamas vykdyti verslo veiklą ne ilgiau kaip 90 dienų per bet kurį 180 dienų laikotarpį pagal pirmosios valstybės narės išduotą ES mėlynąją kortelę. Antroji valstybė narė nereikalauja jokio leidimo vykdyti verslo veiklą, išskyrus pirmosios valstybės narės išduotą ES mėlynąją kortelę.

20 straipsnis

Paraiška išduoti ES mėlynąją kortelę antrojoje valstybėje narėje

1. Kai trečiosios šalies pilietis pirmojoje valstybėje narėje kaip ES mėlynosios kortelės turėtojas teisėtai pragyvena dvylika mėnesių, jis įgyja teisę vykti į antrąją valstybę narę dirbti aukšto lygio įgūdžių reikalaujantį darbą pagal ES mėlynąją kortelę ir galiojantį kelionės dokumentą šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. Kuo greičiau, bet ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo atvykimo į antrosios valstybės narės teritoriją, ES mėlynosios kortelės turėtojas ar jo darbdavys arba jie abu paduoda tos valstybės narės kompetentingai institucijai ES mėlynosios kortelės paraišką ir pateikia visus dokumentus, įrodančius, kad tos antrosios valstybės narės atžvilgiu tenkinamos 3 dalyje nustatytos sąlygos.

ES mėlynosios kortelės turėtojai leidžiama dirbti antrojoje valstybėje narėje iš karto po paraiškos pateikimo.

Paraišką antrosios valstybės narės kompetentingoms institucijoms taip pat galima pateikti, kol ES mėlynosios kortelės turėtojas tebegyvena pirmosios valstybės narės teritorijoje.

3. Pateikdamas 2 dalyje nurodytą paraišką, ES mėlynosios kortelės turėtojas pateikia:
 - (a) pirmosios valstybės narės išduotą galiojančią ES mėlynąją kortelę;
 - (b) galiojančią darbo sutartį arba, kaip numatyta nacionalinės teisės aktuose, įpareigojantį pasiūlymą antrojoje valstybėje narėje ne trumpiau kaip šešis mėnesius dirbti aukšto lygio įgūdžių reikalaujantį darbą;
 - (c) dėl reglamentuojamųjų profesijų: dokumentą, patvirtinantį, kad tenkinamos nacionalinės teisės aktuose nustatytos sąlygos Sąjungos piliečiams verstis reglamentuojamąja profesija, nurodyta darbo sutartyje arba įpareigojančiame darbo pasiūlyme, kaip numatyta nacionalinės teisės aktuose;
 - (d) galiojantį kelionės dokumentą, kaip nustatyta nacionalinės teisės aktuose;
 - (e) įrodymą, kad tenkinama antrojoje valstybėje narėje pagal 5 straipsnio 2 dalį arba, kai tinkama, 4 ar 5 dalis nustatyta darbo užmokesčio riba.
4. Antroji valstybė narė atmeta ES mėlynosios kortelės paraišką bet kuriuo iš toliau nurodytų atvejų:
 - (a) jeigu nepateikiami pagal šio straipsnio 3 dalį reikalaujami dokumentai;
 - (b) pateikti dokumentai gauti apgaule, yra suklastoti arba padirbti;
 - (c) darbas neatitinka taikytinuose teisės aktuose, kolektyvinėse sutartyse ar praktikoje nustatytų sąlygų, kaip nurodyta 5 straipsnio 3 dalyje.
5. Antroji valstybė narė atmeta ES mėlynosios kortelės paraišką, jeigu trečiosios šalies pilietis kelia grėsmę viešajai tvarkai, visuomenės saugumui ar visuomenės sveikatai.
6. Antroji valstybė narė ES mėlynosios kortelės paraišką gali atmesti, jei pagal 6 straipsnio 2 dalį atliekama patikra, prieš tai pateikusi tame straipsnyje nurodytą pagrįstą pranešimą, ir tik jeigu ta antroji valstybė narė tokias patikras taip pat taiko iš trečiųjų šalių pagal šią direktyvą atvykstantiems trečiųjų šalių piliečiams.
7. Antroji valstybė narė gali atmesti ES mėlynosios kortelės paraišką, jeigu trečiosios šalies pilietis pakartotinai piktnaudžiaudamas pasinaudoja galimybe pagal šį straipsnį atvykti į antrąją valstybę narę ir ten dirbti. 7 straipsnio 2 dalies f punkto tikslais antroji valstybė apie paraiškos atmetimą praneša pirmajai valstybei.
8. Nukrypstant nuo 10 straipsnio 1 dalies, antroji valstybė narė priima toliau nurodytą sprendimą dėl ES mėlynosios kortelės paraiškos ir raštu apie jį praneša pareiškėjui bei pirmajai valstybei narei ne vėliau kaip per 30 dienų nuo paraiškos pateikimo dienos:
 - (a) išduoti ES mėlynąją kortelę ir leisti trečiosios šalies piliečiui apsigyventi jos teritorijoje siekiant dirbti aukšto lygio įgūdžių reikalaujantį darbą, jeigu šio straipsnio sąlygos tenkinamos, arba
 - (b) atsisakyti išduoti ES mėlynąją kortelę ir įpareigoti pareiškėją ir jo šeimos narius palikti jos teritoriją pagal šios valstybės narės nacionalinėje teisėje

numatytas procedūras, jeigu šiame straipsnyje nustatytos sąlygos netenkinamos.

9. Jei procedūros metu baigiasi pirmosios valstybės narės išduotos ES mėlynosios kortelės galiojimas, antroji valstybė narė, jei to reikalaujama pagal nacionalinę teisę, gali išduoti laikinus nacionalinius leidimus gyventi šalyje arba lygiaverčius leidimus, kuriais pareiškėjui leidžiama toliau teisėtai būti jos teritorijoje, kol kompetentingos institucijos priims sprendimą dėl paraiškos.
10. Nuo antro karto, kai ES mėlynosios kortelės turėtojas ir atitinkamais atvejais jo šeimos nariai pagal šį straipsnį pasinaudoja galimybe persikelti į antrąją valstybę narę, pirmąją valstybę narę laikoma ta valstybė narė, iš kurios atitinkamas asmuo išvyksta, o antrąją valstybę narę – valstybė narė, kurioje jis prašo išduoti leidimą gyventi šalyje. Nukrypstant nuo 20 straipsnio 1 dalies, ES mėlynosios kortelės turėtojas gali dar kartą persikelti į kitą valstybę narę, kai jis šešis mėnesius teisėtai pragyvena pirmojoje valstybėje narėje kaip ES mėlynosios kortelės turėtojas.

21 straipsnis

Šeimos narių teisė apsigyventi antrojoje valstybėje narėje

1. Jeigu pagal 20 straipsnį ES mėlynosios kortelės turėtojas persikelia į antrąją valstybę narę ir jeigu šeima jau sukurta pirmojoje valstybėje narėje, jo šeimos nariams leidžiama ES mėlynosios kortelės turėtoją lydėti vykstant į antrąją valstybę narę ir ten pasiliekančiam pagal galiojančius leidimus gyventi šalyje, kuriuos ES mėlynosios kortelės turėtojo šeimos nariai gavo pirmojoje valstybėje narėje.
2. Ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo atvykimo į antrosios valstybės narės teritoriją atitinkami šeimos nariai arba ES mėlynosios kortelės turėtojas pagal nacionalinės teisės aktus pateikia tos valstybės narės kompetentingoms institucijoms paraišką išduoti leidimą gyventi šalyje šeimos nariui.

Tais atvejais, kai procedūros metu baigiasi šeimos nariams pirmosios valstybės narės išduoto leidimo gyventi šalyje galiojimas arba jis nebesuteikia jo turėtojui teisės teisėtai būti antrosios valstybės narės teritorijoje, antroji valstybė narė leidžia šeimos nariui pasilikti jos teritorijoje, prireikus išduodama nacionalinius laikinus leidimus gyventi šalyje arba lygiaverčius leidimus, kol antrosios valstybės narės kompetentingos institucijos priims sprendimą dėl paraiškos.
3. Antroji valstybė narė gali pareikalauti, kad atitinkami šeimos nariai kartu su paraiška išduoti leidimą gyventi šalyje pateiktų:
 - (a) leidimą gyventi pirmojoje valstybėje narėje ir galiojantį kelionės dokumentą arba patvirtintas jų kopijas;
 - (b) įrodymą, kad pirmojoje valstybėje narėje jie gyveno kaip ES mėlynosios kortelės turėtojo šeimos nariai.
4. Nukrypstant nuo 16 straipsnio 4 dalies, jeigu šeimos nariai prisijungia prie ES mėlynosios kortelės turėtojo po to, kai jis persikelia į antrąją valstybę narę, leidimai gyventi šalyje suteikiami ne vėliau kaip per 30 dienų nuo paraiškos padavimo dienos, jeigu yra tenkinamos šeimos susijungimo sąlygos.
5. Be 16 straipsnyje išvardytų leidžiančių nukrypti nuostatų, antroji valstybė narė nereikalauja Direktyvos 2003/86/EB 7 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytų įrodymų.

6. Jei pirmojoje valstybėje narėje šeima dar nebuvo sukurta, taikomas 16 straipsnis.
7. ES mėlynosios kortelės turėtojams, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, šis straipsnis taikomas tik jeigu jie persikelia gyventi į kitą valstybę narę nei ta, kuri suteikė jiems tarptautinę apsaugą.
8. Šis straipsnis netaikomas ES mėlynosios kortelės turėtojams, kuriems antrojoje valstybėje narėje pagal Sąjungos teisę suteikta teisė į laisvą judėjimą.

22 straipsnis

Apsaugos priemonės ir sankcijos

1. Jeigu ES mėlynąją kortelę išduoda valstybė narė, taikanti ne visą Šengeno *acquis*, o ES mėlynosios kortelės turėtojas kerta išorės sieną judumo tikslais, kaip nurodyta 19 ir 20 straipsniuose, antroji valstybė narė turi teisę reikalauti ES mėlynosios kortelės turėtojo, kad jis kaip judumo įrodymą pateiktų:
 - (a) pirmosios valstybės narės išduotą galiojančią ES mėlynąją kortelę;
 - (b) taikant 19 straipsnį – pasilikimo verslo tikslais įrodymą;
 - (c) taikant 20 straipsnį – darbo sutartį arba įpareigojantį darbo pasiūlymą antrojoje valstybėje narėje ne trumpiau kaip šešis mėnesius dirbti aukšto lygio įgūdžių reikalaujantį darbą;
2. jeigu ES mėlynąją kortelę išduoda valstybė narė, taikanti ne visą Šengeno *acquis*, o ES mėlynosios kortelės turėtojo šeimos nariai prisijungia prie jo kertant išorės sieną, kad persikeltų į antrąją valstybę narę, kaip nurodyta 21 straipsnio 1 dalyje, antroji valstybė narė, be šio straipsnio 1 dalyje nurodytų įrodymų, turi teisę reikalauti, kad šeimos nariai pateiktų savo leidimus gyventi pirmojoje valstybėje narėje, kuriuos gavo kaip ES mėlynosios kortelės turėtojo šeimos nariai.
3. Jeigu antroji valstybė narė atmeta paraišką išduoti ES mėlynąją kortelę pagal 20 straipsnio 8 dalies b punktą, pirmoji valstybė narė, gavusi antrosios valstybės narės prašymą, nedelsdama be jokių formalumų leidžia pakartotinai atvykti ES mėlynosios kortelės turėtojui ir, jei taikytina, jo šeimos nariams. Ši nuostata taip pat taikoma, jei baigėsi pirmosios valstybės narės išduotos ES mėlynosios kortelės galiojimas arba ji buvo panaikinta paraiškos nagrinėjimo metu. Pakartotinai atvykus į pirmąją valstybę narę, taikomas 14 straipsnis.
4. ES mėlynosios kortelės turėtojas arba jo darbdavys antrojoje valstybėje narėje gali būti laikomi atsakingais už sąnaudas, susijusias su šio straipsnio 4 dalyje nurodytu pakartotiniu ES mėlynosios kortelės turėtojo ir jo šeimos narių atvykimu.
5. Valstybės narės gali laikyti ES mėlynosios kortelės turėtojo darbdavį atsakingu už šiame skyriuje nustatytą judumo sąlygų neįvykdymą ar pakartotinį piktnaudžiaujamą pasinaudojimą šiame skyriuje išdėstytomis judumo nuostatomis.

Atitinkama valstybė narė numato sankcijas, jeigu darbdavys laikomas atsakingu. Tos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos.
6. Jeigu valstybė narė panaikina ES mėlynąją kortelę su 8 straipsnio 4 dalyje nurodyta pastaba arba nepratęsia jos galiojimo ir nusprendžia trečiosios šalies pilietį išsiųsti, ji turi paprašyti toje pastaboje nurodytos valstybės narės patvirtinti, ar atitinkamam asmeniui toje valstybėje narėje vis dar taikoma tarptautinė apsauga. Pastaboje

nurodyta valstybė narė į informacijos prašymą atsako per vieną mėnesį nuo šio prašymo gavimo.

Jei trečiosios šalies pilietis vis dar naudojasi tarptautine apsauga pastaboje nurodytoje valstybėje narėje, tas asmuo išsiunčiamas į tą valstybę narę, o ji, nedarydama poveikio taikomiems Sąjungos ar nacionalinės teisės aktams ir šeimos vientisumo principui, nedelsdama ir netaikydama jokių formalumų priima atgal tą asmenį, kuriam suteikta tarptautinė apsauga, ir jo šeimos narius.

Nukrypstant nuo antros pastraipos, sprendimą dėl išsiuntimo priėmusi valstybė narė išsaugo teisę įgyvendindama savo tarptautines prievoles išsiųsti trečiosios šalies pilietį ne į tarptautinę apsaugą suteikusią valstybę narę, bet į kitą valstybę, jei tas asmuo tenkina Direktyvos 2011/95/ES 21 straipsnio 2 dalyje nustatytas sąlygas.

7. Kai ES mėlynosios kortelės turėtojas arba jo šeimos nariai kerta valstybės narės, kuri taiko visą Šengeno *acquis*, išorės sieną, ši valstybė narė patikrina duomenis Šengeno informacinėje sistemoje. Ta valstybė narė neleidžia atvykti asmenims, dėl kurių Šengeno informacinėje sistemoje yra pateiktas įspėjimas dėl neleidimo atvykti ir pasilikti.

VI skyrius

Baigiamosios nuostatos

23 straipsnis

Galimybė gauti informaciją ir stebėjimas

1. Valstybės narės sudaro sąlygas pareiškėjams lengvai gauti informaciją apie visus patvirtinamuosius dokumentus, kuriuos reikia pateikti su paraiška, ir informaciją apie atvykimo ir apsigyvenimo šalyje sąlygas, įskaitant trečiųjų šalių piliečių, kuriems taikoma ši direktyva, ir jų šeimos narių teises, prievoles ir procedūrinės apsaugos priemonės. Ši informacija apima informaciją apie atitinkamoje valstybėje narėje pagal 5 straipsnio 2, 4 ir 5 dalis nustatytas darbo užmokesčio ribas ir taikomus mokesčius.

Ši informacija taip pat apima informaciją apie:

- (a) verslo veiklą, kuria atitinkamos valstybės narės teritorijoje leidžiama verstis iš kitos valstybės narės atvykusiam ES mėlynosios kortelės turėtoji, kaip nurodyta 19 straipsnyje;
- (b) procedūras, taikomas siekiant gauti ES mėlynąją kortelę, taip pat šeimos narių leidimus gyventi antrojoje valstybėje narėje, kaip nurodyta 20 ir 21 straipsniuose.

Jeigu valstybės narės nusprendžia pasinaudoti 6 straipsnio 2 dalyje numatyta galimybe, apie darbo rinkos padėties patikrą, susijusią su konkrečia profesija ar sektoriais konkrečiame regione, pranešama ta pačia tvarka.

2. Valstybės narės kasmet ir po kiekvieno pakeitimo praneša Komisijai apie tai, kokį koeficientą jos nusprendė taikyti nustatydamos metinio darbo užmokesčio ribas pagal 5 straipsnio 2, 4 ir 5 dalis, ir atitinkamas nominaliąsias sumas.

Valstybės narės kasmet pateikia Komisijai profesijų, kurioms pagal 5 straipsnio 4 dalį taikoma leidžianti nukrypti nuostata, sąrašą.

Jeigu valstybės narės dėl etiško įdarbinimo motyvų pagal 6 straipsnio 4 dalį atmeta paraiškas išduoti ES mėlynąją kortelę, jos pateikia Komisijai ir kitoms valstybėms narėms tinkamai pagrįstą sprendimą, kuriame nurodomos atitinkamos šalys ir sektoriai.

Taikydamos 19 straipsnį valstybės narės kasmet pateikia Komisijai leidžiamos verslo veiklos sąrašą, kaip tai suprantama pagal 2 straipsnio 1 dalį.

3. Valstybės narės stebi ir kasmet Komisijai pateikia informaciją apie šios direktyvos poveikį nacionalinėms darbo rinkoms.

24 straipsnis

Statistiniai duomenys

1. Kasmėt, o pirmą kartą – ne vėliau kaip ...⁵² valstybės narės pagal Reglamentą (EB) Nr. 862/2007⁵³ pateikia Komisijai statistinius duomenis apie trečiųjų šalių piliečių, kuriems išduota ES mėlynoji kortelė, ir trečiųjų šalių piliečių, kurių paraiškos buvo atmestos, skaičių, nurodydama tuos, kurių paraiškos buvo atmestos pagal 6 straipsnio 2 dalį, ir kiek trečiųjų šalių piliečių ES mėlynosios kortelės paraiškų galiojimas buvo pratęstas arba kiek šių kortelių panaikinta per praėjusius metus. Šie statistiniai duomenys turėtų būti suskirstyti pagal pareiškėjų pilietybę, profesiją, leidimų galiojimo laiką, lytį ir amžių, taip pat pagal ekonomikos sektorių. Trečiųjų šalių piliečių, kuriems išduota ES mėlynoji kortelė, statistiniai duomenys toliau suskirstomi pagal tarptautinės apsaugos gavėjus, teisės į laisvą judėjimą turėtojus ir tuos, kurie pagal 17 straipsnį įgijo ES ilgalaikio gyventojų statusą.

Ta pačia tvarka pateikiami statistiniai duomenys apie priimtus šeimos narius, išskyrus informaciją apie jų profesiją ir ekonomikos sektorių.

Pateikiant informaciją apie ES mėlynosios kortelės turėtojus ir jų šeimos narius, kuriems pagal 20 ir 21 straipsnius suteikti leidimai gyventi antrojoje valstybėje narėje, taip pat nurodoma ankstesnės gyvenamosios vietos valstybė narė.
2. Įgyvendinant 5 straipsnio 2, 4 ir 5 dalis remiamasi Eurostatui pagal Reglamentą (ES) Nr. 549/2013⁵⁴ siunčiamais duomenimis.

25 straipsnis

Ataskaitų teikimas

Kas trejus metus, o pirmą kartą – ne vėliau kaip [*penkeri metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos*] Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai šios direktyvos taikymo valstybėse narėse ataskaitą, kurioje visų pirma įvertina 5, 12, 19 ir 20 straipsnių poveikį ir šios direktyvos poveikį padėčiai nacionalinėse darbo rinkose. Komisija siūlo visus būtinus pakeitimus.

Komisija visų pirma įvertina, ar 5 straipsnyje nustatyta darbo užmokesčio riba ir tame straipsnyje numatytos leidžiančios nukrypti nuostatos yra tinkamos, be kita ko, atsižvelgdama į skirtingą valstybių narių ekonominę, sektorių ir geografinę padėtį bei poveikį darbo rinkai.

⁵² Ketveri metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo.

⁵³ 2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 862/2007 dėl Bendrijos migracijos statistikos ir tarptautinės apsaugos statistikos ir panaikinant Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 311/76 dėl statistinių duomenų rinkimo apie darbuotojus užsieniečius (OL L 199, 2007 7 31, p. 23).

⁵⁴ 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 549/2013 dėl Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemos Europos Sąjungoje (OL L 174, 2013 6 26, p. 1).

26 straipsnis

Ryšių centrų bendradarbiavimas

1. Valstybės narės paskiria ryšių centrus, kurie yra atsakingi už 17, 19, 20 ir 23 straipsniams įgyvendinti būtinos informacijos priėmimą ir perdavimą, ir veiksmingai bendradarbiauja tarpusavyje.
2. Visų pirma valstybių narių ryšių centrai veiksmingai bendradarbiauja su suinteresuotaisiais subjektais švietimo, mokymo, užimtumo ir jaunimo sektoriuose, taip pat kitose atitinkamose politikos srityse dėl 5 straipsnio 1 dalies c punkto ir 5 straipsnio 6 dalies įgyvendinti reikalingų patvirtinimo sąlygų.
3. Valstybės narės užtikrina deramą bendradarbiavimą keičiantis 1 dalyje nurodyta informacija ir dokumentais. Valstybės narės teikia pirmenybę keitimuisi informacija elektroninėmis priemonėmis.

27 straipsnis

Direktyvos 2009/50/EB panaikinimas

Direktyva 2009/50/EB panaikinama nuo ... [dveji metai +1 diena nuo šios direktyvos įsigaliojimo].

Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir skaitomos pagal I priede pateiktą atitikties lentelę.

28 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo [dveji metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos]. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.
Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.
2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.
3. Nukrypstant nuo 1 dalies, valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad 2 straipsnio g ir i punktų dėl aukšto lygio profesinių įgūdžių pripažinimo aukšta profesine kvalifikacija būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo [2 metai nuo bendrojo perkėlimo į nacionalinę teisę termino].

29 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

30 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva pagal Sutartis skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre

*Europos Parlamento vardu
Pirmininkas*

*Tarybos vardu
Pirmininkas*